www.chilot.me

የሐረሪ ሕዝብ ክልል ሀገ-መንግሥት ማሻሻያ አዋጅ

1. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ «የሐረሪ ሕዝብ ክልል የተሻሻለው ሕገ መንግስት ማፅደቂያ አዋጅ» ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ሀገ መንግሥቱን ስለማሻሻል

ጳጉሚ ፩ ቀን ፲፱፹፯ የፀደቀው የክልሉ ሕገ-መንግሥት ድንጋጌዎች ይዘትና አተገባበር ከታየ በኋላ የሐረሪ ሕዝብ ክልል የተሻሻለው ሕገ መንግስት በዚህ አዋጅ ፀድቋል።

3. ስለ ነባር ህጎች ተፈጻሚነት

በስራ ላይ ያለ ህጎች ከተሻሻለው ህገ-መንግሥት ጋር እስካልተቃረኑ ድረስ ተፈጻሚነት ይኖራቸዋል።

4. ሕገ-መንግሥቱ በስራ ላይ ስለሚውልበት ጊዜ

የሐረሪ ሕዝብ ክልል የተሻሻለው ህገ-መንግሥት ከመስከረም 30/1997 ጀምሮ የፀና ይሆናል።

ሐረር መስከረም 30 ቀን 1997 ዓ.ም

ፉአድ አብራሂም

የሐረሪ ሕዝብ ክልል መንግስት

ፕሬዝዳንት

መግቢያ

እኛ የሐረሪ ህዝብ ክልል ብሔር ብሔረሰቦችና ህዝቦች የኢትዮጵያ ብሔሮች ብሔረሰቦችና ህዝቦች ሰደርስባቸው የነበረውን ኢኮኖሚያዊ ፖለቲካዊ ባህላዊ ንዩሚኖታዊ ፆቆና ጫናና ተጽእኖ በተለያየ ስልት መልክና ቦታ ሰታግለ ቆይተው በመጨረሻ በግንቦት ወር 1983 ለዘሀ ሁለ ምክንያት የሆነውን ሥርዓት በማያዳግም ሁኔታ ለመጣል በመቻለ በተለይ ፆቆን ብሔሮች ብሔረሰቦችና ህዝቦች ራሳቸውን በራሳቸው ለማስተዳደር ታሪካቸው ባህላቸውና ቋንቋቸውን ለማዳበር በአጠቃላይ ብሔራዊ ህልውናቸውን ለመጠበቅ የሚያስችላቸውን ምቹ ሁኔታ መፈጠሩንና ይህም ህዳር 29 ቀን 1987 በኢትዮጵያ ህዝቦች በጸደቀው የኢትዮጵያ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ህገ መንግሥት መሰረታዊነት በመገንዘብ፤

የሐረሪ ህዝብ ምንም እንኳ በምዕተ ዓመታት ለሚቆጠር ዘመን ራሱን በራሱ ያስተዳድር፤ በራሱ ታሪክ ወግና ባህል ይኮራ የነበረ ቢሆንም በ1886 ዓ.ም በተደረገበት ወረራ በነፍጠኛው ሥርዓት ሥር ከመወደቁም በላይ ይህንን ስርዓት ለማስወገድ በተለያዩ ጊዜያት ባደረገው ንቅናቄና ትግል ምክንያት ለማርፋት ለአስራትና ብለውም ለስደት በመዳረጉ በራሱ ክልል በቁጥር አናሳ መሆኑ የተነሳ ልዩ አመካከል ስልት ማስፈለጉን በመረዳት፤

የሐረሪ ሕዝብ ሰደርስበት የነበረውን ግፍና ጭቆና ሰካፈለ ከነበሩት ከአካባቢው የአሮሞ ህዝብ እና ከለሎች የክልሉ ነዋሪ ህዝቦች በመሆን የክልሉን አስተዳደር በጋራ ማቋቋምና መምራት ያለባቸው መሆኑን በማጤን፤

በክልላችን ዉስጥ ዘላቂ ሰላምና ዋስትና ያለው ዲሞክራሲ እንዲሰፍን የማለስብና የብሔር ብሔረሰብ መሠረታዊ መብቶች የተከበሩበትና ከታሪካችን የወረስነዉን የተዛባ አመለካከትና ቅንጭነት በማረምና በማስተካከል መልካም አስተዳደርና የህግ የበላይነት የሰፈነበት ሥርዓት መገንባት አስፈላጊ በመሆኑ፤

በተለይም እኛ የሐረሪ፤ የአሮሞና ለሎች ብሔር ብሔረሰቦችና ህዝቦች የተፋጠነ የኢኮኖሚ ዕድገት ለማምጣት ፍትሐዊ የሥልጣን ክፍፍል እንዲኖር በተለይም ሦስቱን የመንግሥት አካላት የሥልጣን ክፍፍልና በመካከላቸው የሚኖረዉን ግንኙነት በግልፅ ማስቀመጥና ተጠያቂነታቸዉንም በግልጽ መደንገግ አስፈላጊ በመሆኑ፤

በዘሀ መሰረት እኛ የሐረሪ ክልል ምክር ቤት አባላት የመረጠንን ህዝብ በመወከል ከዘሀ በፊት ተመክሮበት የጸደቀዉንና በስራ ላይ ያለዉን የክልሉን ህገ መንግሥት በጥልቀት ተመልክተን ከክልላችን ተጨባጭ ሁኔታ ጋር በተገናዘበ መልክ ተሻሽሎ የቀረበዉን ህገ መንግሥት መክረንበትና ተወያይተንበት ዛሬ መስከረም 30 ቀን 1997 ዓ.ም በሙሉ ድምፅ አጽድቀነዋል።

ምዕራፍ 1

ጠቅላላ ድንጋጌዎች

አንቀጽ 1

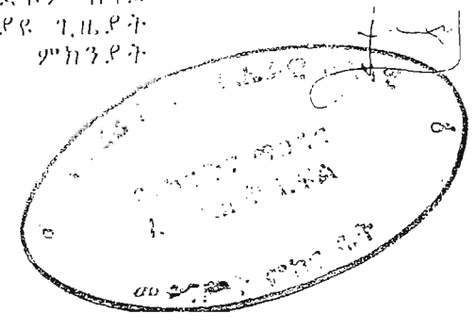
የክልሉ መንግሥት ስያሜ

የሐረሪ ሕዝብ ክልላዊ መንግሥት ተብሎ የሚጠራ ዲሞክራሲያዊ መዋቅር ያለዉ መንግሥት በዘሀ ህገ-መንግሥት ተመስርቷል።

አንቀጽ 2

የሐረሪ ሕዝብ ክልል ግዛት ወሰን

የሐረሪ ሕዝብ ክልል በሰሜን በኮምቦልቻና በጃርሶ ወረዳዎች በምስራቅ በጉርሱምና በባቢሌ ወረዳዎች በደቡብ በፈዲስ ወረዳና በምእራብ በአለሚያ ወረዳ የሚዋሰን ነዉ።

www.chilot.me

አንቀጽ 3

ሰንደቅ ዓላማና አርማ

1. የሐረሪ ህዝብ ክልል ሰንደቅ ዓላማና ዓርማ ይኖረዋል። ሰንደቅ አላማው ስፋቱ መደቡ ጎሙ ሆኖ ከላይኛው ጠርዝ ገባ ብሎ ወደ አግድም የሚዘልቅ ቀይ መስመር ሲኖረው፡ ከታችኛው ጠርዝ ከፍ ብሎ ወደ አግድም የሚዘልቅ አረንጓዴ መስመር ይኖረዋል።በቀዩና በአረንጓዴው መስመር መካከል ዓርማ ይኖረዋል።

2. የሰንደቅ ዓላማዉ ቀለማት የሚያስተላልፉት መልዕክት፡

ሀ. ነጩ መደብ የክልሉ ሕዝብ በፍትህና በእኩልነት ላይ ለተመሰረተ ሰላም ያለዉን ስሜትና ፍላጎት ያመለክታል፡

ለ. ቀዩ መስመር ሕዝቡ ለመብቱና ለነጻነቱ ያደረገዉን ትግልና የከፈለዉን መስዋዕትነት ያመለክታል፡

ሐ. አረንጓዴዉ መስመር ሕዝቡ ለልማትና ለዕድገት ቆርጦ መነሳቱንና የወደፊቱን ብሩህ ተስፋ ያመለክታል።

አንቀጽ 4

የክልሉ መዝሙር

የሐረሪ ክልል ሕዝብ የረጅም ዘመን የጀግንነትና የፍትሕ ታሪክ እንዲሁም የተገኘዉን ድል የሚያሳይና ለተሻለ ኑሮ ያለዉን ምኞት የሚያንጸባርቅ የራሱ መዝሙር ይኖረዋል። ዝርዝሩን በህግ ይወሰናል።

አንቀጽ 5

ርዕሰ ከተማ

የሐረሪ ሕዝብ ክልል ርዕሰ ከተማ ሐረር ነዉ።

አንቀጽ 6

የስራ ቋንቋ

የሐረሪ ሕዝብ ክልል የስራ ቋንቋ ሐረሪ እና አሮምኛ ናቸዉ።

አንቀጽ 7

የዕታ አገላለጽ

በዚህ ሕገ-መንግሥት ዉስጥ በወንድ ዕታ የተደነገገዉ የሴትንም ዕታ ያካትታል።

ምዕራፍ ሁለት

የህገ-መንግሥቱ መሠረታዊ መርሆዎች

አንቀጽ 8

የህዝቡ የስልጣን ባለቤትነት

የሐረሪ ሕዝብ የክልሉ የበላይ ሥልጣን ባለቤት ሲሆን፤ የህዝቡ የበላይነትም የሚገለጸዉ በዚህ ህገ መንግሥት መሰረት በሚመርጣቸዉ ተወካዮችና ራሱ በሚያደርገዉ ዲሞክራሲያዊ ተሳትፎ ነዉ።

አንቀጽ 9

የሕገ-መንግሥት የበላይነት

የኢትዮጵያ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ህገ መንግሥት የበላይነት እንደተጠበቀ ሆኖ፡

1. ይህ ህገ መንግሥት የክልሉ የበላይ ህግ ነዉ። ማንኛዉም ሕግ ልማዳዊ አሠራር ወይም የመንግሥት አካል ወይም ባለስልጣን ዉሳኔ ከዚህ ህገ መንግሥት ጋር የሚቃረን ከሆነ ተፈጻሚነት አይኖረዉም።

2. ማንኛዉም የክልሉ ነዋሪ የመንግሥት አካል የፖለቲካ ድርጅቶችና ሌሎች ማህበራት እንዲሁም ባለሥልጣኖቻቸዉ ይህን ህገ-መንግሥት የማክበርና ለሕገ መንግስቱ ተገዢ የመሆን ኃላፊነት አለባቸዉ።

3. በዚህ ህገ-መንግሥት ከተደነገገዉ ዉጪ በማናቸዉም አካሄን የመንግሥት ስልጣን መያዝ የተከለከለ ነዉ።

አንቀጽ 10

ሰብዓዊና ዲሞክራሲያዊ መብቶች

1. ሰብዓዊ መብቶችና ነጻነቶች ከሰዉ ልጅ ተፈጥሮ የማመነጩ የማይጣሱና የማይገፈፉ ናቸዉ።

2. በክልሉ ዉስጥ የማለሰቦችና የሕዝቦች ሰብዓዊና ዲሞክራሲያዊ መብቶች የተከበሩ ናቸዉ።

አንቀጽ 11

የመንግሥትና የሀይማኖት መለያየት

1. መንግሥትና ሃይማኖት የተለያዩ ናቸዉ።

2. መንግሥታዊ ሃይማኖት አይኖርም።

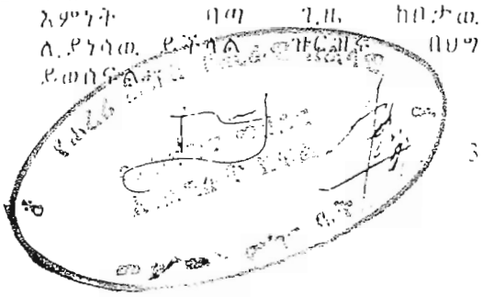
3. መንግሥት በሃይማኖት ጉዳይ ጣልቃ አይገባም። ኃይማኖትም በመንግሥት ጉዳይ ጣልቃ አይገባም።

አንቀጽ 12

የመንግሥት አሠራርና ተጠያቂነት

1. የክልሉ መንግሥት አሠራር ለህዝቡ ግልጽ በሆነ መንገድ መከናወን አለበት።

2. ሕዝቡ በመረጠዉ ተወካይ ላይ እምነት ባጣ ጊዜ ከቦታዉ ለማንሳት በህግ ይወሰናል።

www.chilot.me

3. ማንኛውም የሥራ ኃላፊ ወይም የህዝብ ተመራጭ ኃላፊነቱን ሲያጎድል ተጠያቂ ይሆናል::

ምዕራፍ ሦስት

መሠረታዊ መብቶችና ነጻነቶች

አንቀጽ 13

ተፈጻሚነትና አተረጓጎም

1. በማንኛውም ደረጃ የሚገኙ የክልሉ መንግሥት የሕግ አውጪ፣ የሕግ አስፈጻሚና የዳኝነት አካሎች በዚህ ምዕራፍ የተካተቱ ድንጋጌዎች የማክበርና የማስከበር ኃላፊነትና ግዴታ አለባቸው::

2. በዚህ ምዕራፍ የተዘረዘሩት መሠረታዊ መብቶችና ነጻነቶች አትዮጵያ ከተቀበለቻቸው ዓለም አቀፍ የሰብዓዊ መብት ሕግጋት፣ ከዓለም አቀፍ የሰብዓዊ ብቶች ስምምነቶችና ከሊሎች ዓለም አቀፍ ሰነዶች መርሆዎች ጋር በተመጣጣመ መንገድ ይተረጎማሉ::

ክፍል አንድ

ሰብዓዊ መብቶች

አንቀጽ 14

የሕይወት የአካል ደህንነትና የነጻነት መብት

ማንኛውም ሰው ሰብዓዊ በመሆኑ የማይደፈርና የማይገረሰስ በሕይወት የመኖር፣ የአካል ደህንነት መብትና፣ ነጻነት አለው::

አንቀጽ 15

በሕይወት የመኖር መብት

ማንኛውም ሰው በሕይወት የመኖር መብት አለው:: ማንኛውም ሰው በሕግ በተደነገገ ከባድ የወንጀል ቅጣት ካልሆነ በስተቀር ሕይወቱን አያጣም::

አንቀጽ 16

የአካል ደህንነት መብት

ማንኛውም ሰው በአካሉ ላይ ጉዳት እንዳይደርስበት የመጠበቅ መብት አለው::

አንቀጽ 17

የነጻነት መብት

1. በሕግ ከተደነገገው ሥርዓት ውጭ ማንኛውም ሰው ነጻነቱን አያጣም::

2. ማንኛውም ሰው በሕግ ከተደነገገው ሥርዓት ውጭ ለያዝ፣ ክስ ሳይቀርብበት ወይም ሳይፈረድበት ለታሰር አይችልም::

አንቀጽ 18

ኢ-ሰብዓዊ አያያዝ ስለመከልከሉ

1. ማንኛውም ሰው ሌላኛ ከተሞላበት ኢ-ሰብአዊ ከሆነ ወይም ክብሩን ከሚያዋርድ አያያዝ ወይም ቅጣት የመጠበቅ መብት አለው::

2. ማንኛውም ሰው በባርነት ወይም በግዳጅ አገልጋይነት ለያዝ አይችልም:: በማንኛውም ዓላማና ሁኔታ በሰው የመነገድ ተግባር የተከለከለ ነው::

3. ማንኛውም ሰው በኃይል ተገዶ ወይም ግዴታን ለማሟላት ማንኛውም ሥራ እንዲሰሩ ማድረግ የተከለከለ ነው::

4. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 "በኃይል ተገዶ ወይም ግዴታን ማሟላት የሚለዉ" ሀረግ የሚከተሉትን ሁኔታዎች አያካትትም:-

ሀ. ማንኛውም እስረኛ በእስር ባለበት ጊዜ በሕግ መሠረት እንዲሰራ የተወሰነን ወይም በገደብ ከእስር በተለቀቀበት ጊዜ የሚሰራውን ማንኛውም ሥራ፣

ለ. ማንኛውም ወታደራዊ አገልግሎት ለመስጠት ሕሊናው የማይፈቅድለት ሰው በምትኩ የሚሰጠው አገልግሎት፣

ሐ. የማህበረሰቡን ሕይወት ወይም ደህንነት የሚያሰጋ የአስቸኳይ ጊዜ ሁኔታ ወይም አደጋ የሚያጋጥምበት ጊዜ የሚሰጥ ማነኛውም አገልግሎት፣

መ. በሚመለከተው ሕዝብ ፈቃድ በአካባቢው የሚፈፀምን ማነኛውም የኢኮኖሚና የማህበራዊ ልማት ሥራ፣

አንቀጽ 19

የተያዘ ሰው መብት

1. ማንኛውም ሰው ወንጀል ፈፅሟል ተብሎ በሚያዝበት ጊዜ የቀረበበት ክስና የተያዘበት ምክንያት በሚገባው ቋንቋ እንዲነገረው መብት አለው::

2. የተያዘ ሰው የተከሰሰበትን ጉዳይ በተመለከተ ያለመናገር መብት ያለው መሆኑ፣ ለመናገር ከመረጠ ደግሞ የሚሰጠው ቃል በፍርድ ቤት በራሱ ላይ በማስረጃነት ሊቀርብበት እንደሚችል መረዳት በሚችለው ቋንቋ እንደተያዘ ወዲያውኑ ማስገንዘብ፣ እንዲሰጠው መብት አለው::

3. ማንኛውም የተያዘ ሰው በተያዘ በአርባ ስምንት ሰዓት ውስጥ

www.chilot.me

ፍርድ ቤት የመቅረብ መብት አለዉ። ይህም ጊዜዉ ሰዎቹ ከተያዙበት ቦታ ወደ ፍርድ ቤት ለማምጣት አግባብ ባለዉ ማምጫ የሚጠይቀዉን ጊዜ አይጨምርም።

ወዳያዉኑ ፍርድ ቤት እንደቀረበ በተጠረጠረበት ወንጀል ለመታሰር የሚያበቃ ምክንያት ያለ መሆኑ ተለይቶ እንዲገለጽለት መብት አለዉ።

4. የያዘዉ አካል ወይም የሕግ አስከባሪ በጊዜዉ ገደቡ መሠረት ፍርድ ቤት በማቅረብ የተያዘበትን ምክንያት ካላስረዳ ፍርድ ቤቱ የአካል ነጻነቱን እንዲያስከብርለት የመጠየቅ ሊጣስ የማይችል መብት አለዉ። ሆኖም ፍትህ እንዳይጓደል ሁኔታዉ የሚጠይቅ ከሆነ ፍርድ ቤቱ የተያዘዉ ሰዉ በጥበቃ ሥር እንዲቆይ ለማዘዝ ወይም ምርመራ ለማካሄድ ተጨማሪ ጊዜ ሊጠይቅ አስፈላጊ በሆነ መጠን ብቻ ሊፈቅድ ይችላል። ፍርድ ቤቱ የሚያስፈልገዉን ተጨማሪ የምርመራ ጊዜ የሚወስነዉ ኃላፊ የሆኑት ሕግ አስከባሪ ባለስልጣኖች ምርመራዉን አጣርተዉ የተያዘዉ ሰዉ በተቻለ ፍጥነት ፍርድ ቤት እንዲቀርብ ያለዉን መብት በሚያስከብር መልክ መሆን አለበት።

5. ማንኛዉም ሰዉ በራሱ **ላይ** በማስረጃነት ——ሊቀርብ የሚችል የእምነት ቃል እንዲሰጥ ወይም ማናቸዉንም ማስረጃ እንዲያምን አይገደድም። በማስገደድ የተገኘ ማስረጃ ተቀባይነት አይኖረዉም።

6. የተያዘ ሰዉ በዋስ የመፈታት መብት አለዉ። ሆኖም በሕግ በተደነገጉ ልዩ ሁኔታዎች መሰረት ፍርድ ቤቱ ዋስትና ላለመቀበል ወይም በገደብ መፈታትን ጨምሮ በቂ የሆነ የዋስትና ማረጋገጫ እንዲቀርብ ለማዘዝ ይችላል።

አንቀጽ 20

የተከሰሰ ሰዉ መብት

1. የተከሰሰ ሰዉ ክስ ከቀረበበት በኋላ ተገቢ በሆነ አጭር ጊዜ በመደበኛ ፍርድ ቤት ለሕዝቡ ግልጽ በሆነ ችሎት የመሰማት መብት አለዉ። ሆኖም የተከራካሪዎችን የግል ሕይወት፤ የህዝቡን የሞራል ሁኔታ ወይም የአገሪቱን ወይም የክልሉን ደህንነት ለመጠበቅ ሲባል ብቻ ከርከር በዝግ ችሎት ሊሰማ ይችላል።

2. የተከሰሰ ሰዉ ክሱ በቂ በሆነ ዝርዝር እንዲነገረዉና ክሱን በጽሁፍ የማግኘት መብት አለዉ።

3. ማንኛዉም ተከሳሽ በፍርድ ሂደት ጊዜ በተከሰሰበት ወንጀል እንደጥፋተኛ ያለመቆጠር መብት አለዉ። በምስክርነት እንዲቀርብም ያለመገደድ መብት አለዉ።

4. የተከሰሰ ሰዉ የቀረበበትን ማንኛዉም ማስረጃ የመመልከት፤ የቀረቡበትን ምስክሮች የመጠየቅ፤ ለመከላከል የሚያስችለዉን ማስረጃ የማቅረብ ወይም የማስቀረብ እንዲሁም ምስክሮቹ ቀርበዉ እንዲሰመሉት የመጠየቅ መብት አለዉ።

5. የተከሰሰ ሰዉ በመረጠዉ የሕግ ጠበቃ የመወከል ወይም ጠበቃ ለማቆም አቅም ከለለዉና ፍትህ ለጓደል የሚችልበት ሁኔታ ካጋጠመ ከመንግሥት ጠበቃ የማግኘት መብት አለዉ።

6. ክርክሩ በሚታይበት ፍርድ ቤት በተሰጠበት ትዕዛዝ ወይም ፍርድ ላይ ተከሳሽ ቅሬታ ካለዉ ሥልጣን ላለዉ ፍርድ ቤት ይግባኝ ለማቅረብ ይችላል።

7. ተከሳሽ የፍርዱ ሂደት በማይገባዉ ቋንቋ በሚካሄድበት ጊዜ በመንግሥት ወጪ ክርክሩ እንዲተረጎምለት የመጠየቅ መብት አለዉ።

አንቀጽ 21

በጥበቃ ሥር ያለና በፍርድ የታሰረ ሰዉ መብት

1. በጥበቃ ሥር ያለና በፍርድ የታሰረ ሰዉ ሰብዓዊ ክብሩን በሚጠብቁ ሁኔታዎች የመያዝ መብት አለዉ።

2. ማንኛዉም የታሰረ ሰዉ ከትዳር ጓደኛዉ፤ ከቅርብ ዘመዶቹ፤ ከጓደኞቹ ከኃይማኖት አማካሪዎች፤ ከሐኪሞቹና ከሕግ አማካሪዎቹ ጋር ለመገናኘትና እንዲጎበኙት እድል የማግኘት መብት አለዉ።

አንቀጽ 22

የወንጀል ህግ ወደ ኋላ ተመልሶ የማይሰራ ስለመሆኑ

1. ማንኛዉም ሰዉ የወንጀል ክስ ሊቀርብበት የተከሰሰበት ድርጊት በተፈጸመበት ጊዜ ድርጊቱን መፈጸመ፡ ወይም አለመፈጸመ፡ ወንጀል መሆኑ በሕግ የተደነገገ ካልሆነ በስተቀር ሊቀጣ አይችልም። እንዲሁም ወንጀሉ በተፈጸመበት ጊዜ ለወንጀሉ ተፈጻሚ በነበረበዉ የቅጣት ጣሪያ በላይ የከበደ ቅጣት በማንኛዉም ሰዉ ላይ አይወሰንም።

2. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /1/ ቢኖርም ድርጊቱ ከተፈጸመ በኋላ የወጣ ሕግ ለተከሳሹ ወይም

www.chilot.me

ለተቀጣው ሰዉ ጠቃሚ ሆኖ ከተገኘ ከድርጊቱ በኋላ የወጣዉ ሕግ ተፈጻሚነት ይኖረዋል::

አንቀጽ 23

በአንድ ወንጀል ድጋሚ ቅጣት ስለመከልከሉ

ማንኛዉም ሰዉ በወንጀለኛ መቅጫ ህግና ሥነ-ሥርዓት ወይም አግባብ ባላቸዉ ሌሎች ህጎች መሠረት ተከሶ የመጨረሻ በሆነ ዉሳኔ ጥፋተኛነቱ በተረጋገጠበት ወይም በነጻ በተለቀቀበት ወንጀል እንደገና አይከሰስም ወይም አይቀጣም::

አንቀጽ 24

የክብርና የመልካም ሰም መብት

1. ማንኛዉም ሰዉ በማንኛዉም ሥፍራ በሰብዓዊ ፍጡርነቱ እዉቅና የማግኘት መብት አለዉ::
2. ማንኛዉም ሰዉ ሰብዓዊ ክብሩና መልካም ስሙ የመከበር መብት አለዉ::
3. ማንኛዉም ሰዉ የራሱን ስብእና ከሌሎች ዜጎች መብቶች ጋር በተጣጣመ ሁኔታ በነጻ የማሳደግ መብት አለዉ::

አንቀጽ 25

የእኩልነት መብት

ሁሉም ሰዎች በህግ ፊት እኩል ናቸዉ:: በመካከላቸዉ ማንኛዉም ዓይነት ልዩነት ሳይደረግ በሕግ እኩል ጥበቃ ይደረግላቸዋል:: በዘህ ረገድ በዘር፣ በብሔር፣ ብሔረሰብ፣ በቀለም፣ በጸታ፣ በቋንቋና በኃይማኖት፣ በፖለቲካ አመለካከት፣ በማህበራዊ አመጣጥ፣ በሀብት፣ በትዉልድ ወይም በሌላ በማንኛዉም አቋም ምክንያት ልዩነት ሳይደረግ ዜጎች ሁሉ እኩልና ተጨባጭ የሕግ ዋስትና የማግኘት መብት አላቸዉ::

አንቀጽ 26

የግል ሕይወት የመከበርና የመጠበቅ መብት

1. ማንኛዉም ሰዉ የግል ሕይወቱና ግላዊነቱ የመከበር መብት አለዉ:: ይህ መብት መኖሪያ ቤቱ፣ ሰዉነቱና ንብረቱ ከመበርበር እንዲሁም በግል ይዞታዉ ያለ ንብረት ከመያዝ የመጠበቅ መብትን ያካትታል::
2. ማንኛዉም ሰዉ በግል የሚጽፋቸዉና የሚጻጻፍባቸዉ፣ በፖስታ የሚልካቸዉ ደብዳቤዎች፣ እንዲሁም በቴሌፎን፣ በቴሌክሙኒኬሽንና በኤሌክትሮኒክስ መሳሪያዎች የሚያደርጋቸዉ ግንኙነቶች አይደፈሩም::
3. የመንግሥት ባለስልጣኖች እነዘህን መብቶች የማክበርና የማስከበር ግዴታ አለባቸዉ:: አስገዳጅ ሁኔታዎች ሲፈጠሩና ብሔራዊ ደህንነት፣ የሕዝቡን ሰላም ለመጠበቅ፣ ወንጀል ለመከላከል፣ ጤናንና የሕዝቡን የሞራል ሁኔታ ለመጠበቅ ወይም የሌሎችን መብትና ነፃነት ለማስከበር ዓላማዎች በወጡ ሕጎች መሠረት ካልሆነ በስተቀር የነዘህ መብቶች አጠቃቀም ሊገደብ አይችልም::

አንቀጽ 27

የኃይማኖት የሕሊናና የእምነት ነፃነት

1. ማንኛዉም ሰዉ የማሰብ፣ የህሊናና የኃይማኖት ነፃነት አለዉ:: ይህ መብት ማንኛዉም ሰዉ የመረጠዉን ኃይማኖት ወይም እምነት የመያዝ ወይም የመቀበል እና የኃይማኖቱን ወይም እምነቱን በግልም ሆነ ከሌሎች ጋር በይፋ ወይም በግል የማምለክ፣ የመከተል፣ የመተግበር፣ ወይም የመግለፅ መብትን ያካትታል::
2. በፌዴራል ሕገ-መንግሥት አንቀፅ 90/2/ የተጠቀሰዉ እንደተጠበቀ ሆኖ የኃይማኖት ተከታዮች ኃይማኖታቸዉን ለማስፋፋትና ለማደራጀት የሚያስችሏቸዉ የኃይማኖት ትምህርትና የአስተዳደር ተቋማት ማቋቋም ይችላሉ::
3. ማንኛዉም ሰዉ የሚፈልገዉን እምነት ለመያዝ ያለዉን ነፃነት በኃይል ወይም በሌላዉ ሁኔታ በማስገደድ መገደብ ወይም መከልከል አይቻልም::
4. ወላጆችና ሌሎች ሕጋዊ ሞግዚቶች በእምነታቸዉ መሠረት የኃይማኖታቸዉንና የመልካም ሥነ-ምግባር ትምህርት በመስጠት ልጆቻቸዉን የማሳደግ መብት አላቸዉ::
5. ኃይማኖትንና እምነትን የመግለፅ መብት ሊገደብ የሚችለዉ የሕዝብን ደኅንነት፣ ሰላምን፣ ትምህርትን፣ የሕዝቡን የሞራል ሁኔታ፣ የሌሎች ዜጎችን መሠረታዊ መብቶች ነፃነቶችና መንግሥት ከኃይማኖት ነፃ መሆኑን ለማረጋገጥ በሚወጡ ሕጎች ይሆናል::

አንቀጽ 28

በስብእና ላይ ስለሚፈፀሙ ወንጀሎች

ኢትዮጵያ ባፀደቀቻቸዉ ዓለም አቀፍ ስምምነቶችና በሌሎች የአገሪቱ ሕጎች በሰዉ ልጆች ላይ የሚፈፀሙ ወንጀሎች ተብለዉ የተወሰኑትን ወንጀሎች በተለይ የሰዉ ዘር የማጥፋት፣ ያለፍርድ የሞት ቅጣት እርምጃ የመዉሰድ በአስገዳጅ ሰዉን የመሰወር ወይም አ.-ሰብአዊ የድብደባ ድርጊቶችን በፈፀሙት ሰዎች ላይ ክስ ማቅረብ በይርጋ

www.chilot.me

የጋብቻ የግልና የቤተሰብ መብቶች

1 በሕግ ከተወሰነ የጋብቻ ዕድሜ የደረሰ ወንዶችና ሴቶች በዘር፣ በብሔር፣ በብሔረሰብ ወይም በኃይማኖት ልዩነት ሳይደረግባቸዉ የማግባትና ቤተሰብ የመመስረት መብት አላቸዉ። በጋብቻ አፈፃፀም በጋብቻዉ ዘመንና በፍቺ ጊዜ እኩል መብት አላቸዉ። በፍቺም ጊዜ የልጆች መብትና ጥቅም እንዲከበር የሚደረጉ ድንጋጌዎች ይደነገጋሉ።

2. ጋብቻ በተጋቢዎች ነፃና ሙሉ ፈቃድ ላይ ብቻ ይመሠረታል።

3. ቤተሰብ ከኅብረተሰብና ከመንግሥት ጥበቃ የማግኘት መብት አለዉ።

4. በሕግ በተለይ በማዘዘረዉ መሠረት በኃይማኖት በባህል ሥርዓቶች ላይ ተመሥርተዉ ለማፈፀሙ ጋብቻዎች እዉቅና የሚሰጥ ሕግ ለወጣ ይችላል።

5. ይህ ሕገ-መንግሥት የግልና የቤተሰብ ሕግን በተመለከተ በተከራካሪዎች ፍቃድ በኃይማኖቶች ወይም በባህሎች ሕጎች መሠረት መዳኘትን አይከለክልም። ዝርዝሩ በሕግ ይወሰናል።

አንቀጽ 35

የሴቶች መብት

1. ሴቶች ይህ ሕገ-መንግሥት በአረጋገጣቸዉ መብቶችና ጥበቃዎች በመጠቀም ረገድ ከወንዶች እኩል መብት አላቸዉ።

2. ሴቶች በዚህ ሕገ-መንግሥት በተደነገገዉ መሠረት ከወንዶች ጋር እኩል መብት አላቸዉ።

3. ሴቶች በበታችነትና በልዩነት በመታየታቸዉ የደረሰባቸዉን የታሪክ ቅርስ ከግምት ዉስጥ በማስገባት ይህ ቅርስ እንዲታረምላቸዉ በተጨማሪ የድጋፍ እርምጃዎች ተጠቃሚ የመሆን መብት አላቸዉ። በዚህ በኩል የሚወሰዱት እርምጃዎች ዓላማ በፖለቲካዊ፣ በማኅበራዊና በኢኮኖሚያዊ መስኮች እንዲሁም በመንግሥት እና በግል ተቋማት ዉስጥ ሴቶች ከወንዶች ጋር በእኩልነት ተወዳዳሪ ተሳታፊ እንዲሆኑ ለማድረግ እንዲቻል ልዩ ትኩረት ለመስጠት ነዉ።

4. ሴቶች ከጎጂ ባህል ተዕዕኖ የመላቀቅ መብታቸዉ መንግሥት ማስከበር አለበት። ሴቶችን የሚጨቁኑ ወይም በአካላቸዉ ወይም በአእምሮአቸዉ ላይ ጉዳት የሚያስከትሉ ሕጎች ወጎችና ልማዶች የተከለከሉ ናቸዉ።

5 በመንግስት መስሪያ ቤቶች ወይም በግል ድርጅቶች ተቀጥረዉ የሚሰሩ ሴቶች፡-

ሀ/ የወሊድ ፍቃድ ከሙሉ የደመወዝ ክፍያ ጋር የማግኘት መብት አላቸዉ፤ የወሊድ ፈቃድ ርዝመት ሲቷ የምትሰራዉን ሥራ ሁኔታ፣ የሲቷን ጤንነት የሕፃኑንና የቤተሰቡን ደህንነት ከግምት ዉስጥ በማስገባት በሕግ ይወሰናል።

ለ/ የወሊድ ፍቃድ በሕግ በሚወሰነዉ መሠረት፡ ከሙሉ የደሞዝ ክፍያ ጋር የሚሰጥ የእርግዝና ፈቃድን ሊጨምር ይችላል።

6. ሴቶች በክልሉ የልማት ፖሊሲዎች እቅድና በፕሮጀክት ዝግጅትና አፈፃፀም በተለይ የሴቶችን ጥቅም በሚነካ ፕሮጀክቶች ሀሳባቸዉን በተሟላ ሁኔታ እንዲሰጡ የመጠየቅ መብት አላቸዉ።

7. ሴቶች ንብረት የማፍራት፣ የማስተዳደር፣ የመቆጣጠር፣ የመጠቀምና የማስተላለፍ መብት አላቸዉ። በተለይ መሬትን በመጠቀም፣ በማስተላለፍ፣ ማስተዳደርና በመቆጣጠር ረገድ ከወንዶች ጋር እኩል መብት አላቸዉ። እንዲሁም ዉርሱን በማመለከት በእኩልነት የመታየት መብት አላቸዉ።

8. ሴቶች የቅጥር፣ የሥራ ዕድገት፣ የእኩል ክፍያና ጠቅታን የማስተላለፍ እኩል መብት አላቸዉ።

9. ሴቶች በእርግዝናና በወሊድ ምክንያት የሚደርስባቸዉን ጉዳት ለመከላከልና ጤንነታቸዉን ለማስጠበቅ የሚያስችል የቤተሰብ ምጣኔ ትምህርት፣ መረጃ እና አቅም የማግኘት መብት አላቸዉ።

አንቀጽ 36

የሕፃናት መብት

1. ማንኛዉም ሕፃን የሚከተሉት መብቶች አሉት

ሀ/ በሕይወት የመኖር፡

ለ/ ስምና ዜግነት የማግኘት፡

ሐ/ ወላጆቹን ወይም በሕግ የማሳደግ መብት ያላቸዉን ሰዎች

የማወቅና የእነሱንም እንክብካቤ የማግኘት፡

መ/ ጉልበቱን ከሚበዘብዙ ልማዶች የመጠበቅ፣ በትምህርት በጤናዉና

www.chilot.me

ላይ ጉዳት የሚያደርሱ ሥራዎች እንዲሠሩ ያለመገደድ ወይም ከመሥራት የመጠበቅ፡

ሠ/ በትምህርት ቤቶች ወይም በሕፃናት ማሳደጊያ ተቋሞች ዉስጥ በአካለ ላይ ከሚፈፀም ወይም ከጭካኔና አ-ሰብአዊ ከሆነ ቅጣት ነፃ የመሆን::

2. ሕፃናትን የሚመለከቱ እርምጃዎች በሚወሰዱበት ጊዜ፣ በመንግሥታዊ ወይም በግል የበጎ አድራጎት ተቋማት፣ በፍርድ ቤቶች በአስተዳደር ባለስልጣኖች ወይም በሕግ አዉጭ አካላት የሕፃናት ደህንነት በተደምትነት መታሰብ አለበት::

3. ወጣት አጥፊዎች በማረሚያ ወይም በመቋቋሚያ ተቋሞች የሚገኙ በመንግስት እርዳታ የሚያድጉ ወጣቶች ከአዋቂዎች ተለይተዉ መያዝ አለባቸዉ::

4. ከጋብቻ ዉጭ የተወለዱ ሕፃናት በጋብቻ ዉስጥ ከተወለዱ ህጻናት ጋር እኩል መብት አላቸዉ::

5. መንግሥት <u>ለእንስላሚታን</u> ልዩ ጥበቃ ያደርግላቸዋል:: በጉዲፈቻ የሚያድጉበትን ሥርዓት የሚያመቻቹና የሚያስፋፉ እንዲሁም ደህንነታቸዉንና ትምህርታቸዉን የሚያራምዱ ተቋሞች እንዲመሠረቱ ያበረታታል::

<u>አንቀጽ 37</u>

<u>ፍትህ የማግኘት መብት</u>

1. ማንኛዉም ሰዉ በፍርድ ሊወሰን የሚገባዉን ጉዳይ ለፍርድ ቤት ወይም ለሌላ በሕግ የዳኝነት ሥልጣን ለተሰጠዉ አካል የማቅረብና ዉሣኔ ወይም ፍርድ የማግኘት መብት አለዉ::

2. በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተዉን ዉሳኔ ወይም ፍርድ፡

ሀ/ ማንኛዉም ማነበር የአባላቱን የጋራ ወይም የግል ጥቅም በመወከል፡

ለ/ ማንኛዉንም በጎ ድን ወይም ተመሳሳይ ጥቅም ያላቸዉን ሰዎች የሚወክል ግለሰብ ወይም የበጎ ድን አባል የመጠየቅና የማግኘት መብት አለዉ::

<u>አንቀጽ 38</u>

<u>የመምረጥና የመመረጥ መብት</u>

1. ማናቸዉም የክልሉ ሕዝብ በቀለም፣ በዘር፣ በብሔር፣ በብሔረሰብ፣ በያታ፣ በቋንቋ በኃይማኖት፣ በፖለቲካ ወይም በሌላ አመለካከት ወይም አቋም ላይ የተመሰረተ ልዩነት ሳይደረግበት የሚከተሉት መብቶች አሉት::

ሀ/ በቀጥታ እና በነፃነት በመረጣቸዉ ተወካዮች አማካኝነት በሕዝብ ጉዳይ አስተዳደር የመሳተፍ፡

ለ/ ዕድሚዉ 18 ዓመት ሲሞላ በሕግ መሠረት የመምረጥ፡

ሐ/ በዚሕ ሕገ-መንግሥት አንቀጽ 33 የተባለዉ እንደተጠበቀ ሆኖ ዕድሚያቸዉ ከ21 ዓመት ሲሞላዉ መመረጥ፡

መ/ ምርጫዉ ሀሉ አቀፍ፡ በእኩልነት ላይ የተመሠረተና በሚስጥር ድምፅ አስጣጥ መረፊዱ ፈቃዱን በነፃነት የሚገልፅበት ዋስትና የሚስጥ ሆኖ በሕገራችን ሕገ-መንግሥትና በምርጫ ሕግ መሠረት መሆን አለበት::

2. ማንኛዉም ሰዉ በፖለቲካ ድርጅቶች፣ በሠራተኞች፣ በንግድ፣ በአሠሪዎችና በሙያ ማኅበራት ሎተሳትፎ ድርጅቱ የሚጠይቀዉን ጠቅላላና ልዩ የአባልነት መስፈርት የሚያሟላ ከሆነ በፍላጎቱ አባል የመሆን መብቱ የተከበረ መሆን አለበት::

3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 በተመለከቱት ድርጅቶች ዉስጥ ለኃላፊነት ቦታዎች የሚካሄዱ ምርጫዎች ነፃና ዴሞክራሲያዊ በሆነ መንገድ ይፈፅማሉ::

4. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 እና 3 ድንጋጌዎች የሕዝብን ጥቅም ሰፋ ባለ ሁኔታ የሚነኩ እስከሆነ ድረስ በሕዝባዊ ድርጅቶች ላይ ተፈፃሚ ይሆናል::

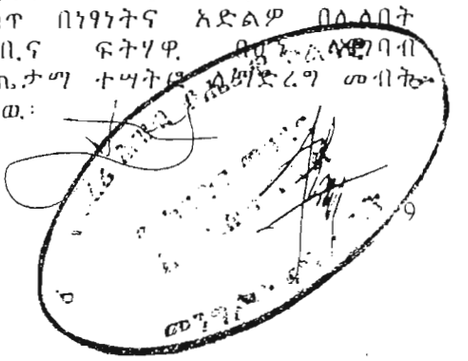
<u>አንቀጽ 39</u>

<u>የሐረሪ ህዝብ ብሔራዊ መብቶች</u>

የሐረሪ ሕዝብ በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ሕገ-መንግሥት የራሱን ዕድል በራሱ የመወሰን እስከ መገንጠል ድረስ ያለዉ መብት በማናቸዉም መልክ ያለገደብ የተጠበቀ ነዉ:: በዚህ መሠረት የሐረሪ ሕዝብ፡

1. የራሱን ብሔራዊ ማንነት የመጠበቅና የማስከበር፣ ቅርሱንና ታሪኩን የመንከባከብ የማበልፀግ እንዲሁም በቋንቋዉ የመጠቀም፣ ቋንቋዉን የማሳደግና ባህሉን የመግለጽ መብት አለዉ::

2. በራሱ መልክአ ምድራዊ ክልል ዉስጥ የራሱን ጉዳይ በራሱ የማከናወን ራሱን የመስተዳደር እንዲሁም በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ መንግሥት ዉስጥ በነፃነትና አድልዎ በሌለበት ተገቢና ፍትሃዊ [illegible] ወጤታማ ተሣትፎ [illegible] መብት አለዉ፡

www.chilot.me

3. ራሱን በራሱ የማስተዳደር መብት፤ በራሱ ሙልክአ ምድር ራሱን የሚያስተዳድርበት መንግሥታዊ ተቋማት የማቋቋምና በፌዴራል አስተዳደሮች ዉስጥ ሚዛናዊ ዉክልና የማግኘት መብት አለዉ።

4. በዘህ አንቀጽ በተራ ቁጥር /1/ /2/ እና /3/ የተጠቀሰት መብቶች ታገዱ፤ ተረገጠ፤ ወይም ተሸራረፉ ብለዉ ባመነበትና እነኝህም መብቶች በአፌዴራሪ መንግስት አንድነት ጥላ ሥር ሆኖ ለያስተካክላቸዉ ባልቻለበት ጊዚ እስከ መገንጠል ድረስ የራሱን እድል በራሱ የመወሰን መብቱን ተግባራዊ ያደርጋል፡

5. የራሱን እድል በራሱ የመወሰን እስከ መገንጠል ያለዉ መብት በሥራ ላይ የሚዉለዉ፡

ሀ/ የመገንጠሉ ጥያቄ በሕረሪ ብሕራዊ ጉባኤ በሁለት ሶስተኛ ድምፅ ተቀባይነት ማግኘቱ ሲረጋገጥ፡

ለ/ የጉባኤዉ የመገንጠል ዉሳኔ በደረሰዉ በሶስት ዓመት ጊዚ ዉስጥ የፌዴራሉ መንግሥት ሕዝብ ዉሳኔ ሲያደራጅ፡

ሐ/የመገንጠሉ ጥያቄ በሕዝበ ዉሳኔ በአብላጫዉ ድምጽ ሲደገፍ፡

መ/ የፌደራሉ መንግሥት መገንጠሉን ለጠየቀዉ ለሐረሪ ሕዝብ ስልጣኑን ሲያስረክብና፡

ሠ/ በሕግ በማወሰነዉ መሠረት የንብረት ክፍፍል ሲደረግ ነዉ።

6. በዘህ ህገ መንግሥት ዉስጥ «የሐረሪ ህዝብ» ማለት ሰፋ ያለ የጋራ ጠባይ የማያንጸባርቅ ባህል ወይም ተመሳሳይ ልምዶች ያላቸዉ ለማባበሉበት የሚችሉበት የጋራ ቋንቋ ያላቸዉ የጋራ ወይም የተዛመደ ህልዉና አለን ብለዉ የሚያምኑና የስነ ልቦና አንድነት ያላቸዉ በተያያዘ መልክአ ምድር የሚኖር ህብረተሰብ ማለት ነዉ።

አንቀጽ 40
የንብረት መብት

1. ማንኛዉም ሰዉ የግል ንብረት ባለቤት መሆኑ/መሆኗ ይከበርለታል/ይከበርላታል። ይህ መብት የሕዝብን ጥቅም ለመጠበቅ በሌላ ሁኔታ በሕግ እስካልተወሰነ ድረስ ንብረት የመያዝና በንብረት የመጠቀም ወይም የሌሎችን ዜጎች መብቶች እስካልተቃረነ ድረስ ንብረትን የመሸጥ/የማወረስ ወይም በሌላ መንገድ የማስተላለፍ መብቶችን ያካትታል።

2 ለዘህ አንቀጽ አላማ «የግል ንብረት» ማለት ማንኛዉም ኢትዮጵያዊ ዜጋ ወይም ሕጋዊ ሰዉነት በሕግ የተሰጣቸዉ ማንበራት ወይም አግባብ በአላቸዉ ሁኔታዎች በሕግ በተለየ በጋራ የንብረት ባለቤት እንዳሆኑ የተፈቀደላቸዉ ማኅበረሰቦች በባልበታቸዉ፤ ፈጠራ ችሎታቸዉ ወይም በካፒታላቸዉ ያፈሩት ተጨባጭ የሆነና ተጨባጭነት ጠባይ ሳይኖረዉ ዋጋ ያለዉ ወጠት ነዉ።

3 የገጠርም ሆነ የከተማ መሬትና የተፈጥሮ ሀብት ባለቤትነት መብት የመንግሥትና የሕዝብ ብቻ ነዉ። መሬት የማይሸጥ የማይለወጥ የሕዝቦች የጋራ ንብረት ነዉ።

4. የክልሉ አርሶ አደሮች መሬት በነጻ የማግኘትና ከመሬታቸዉ ያለመነቀል መብታቸዉ የተከበረ ነዉ። አፈጻጸሙን በተመለከተ ዝርዝር ሕግ ይወጣል።

5. የመሬት ባለቤትነት የኢትዮጵያ ብሔሮች፤ ብሔረሰቦችና ሕዝቦች መሆኑ እንደተጠበቀ ሆኖ መንግሥት ለግል ባለሀብቶች በሕግ በማወሰን ክፍያ በመሬት የመጠቀም መብታቸዉን ያስከብርላቸዋል። ዝርዝሩ በሕግ ይወሰናል።

6. ማንም ኢትዮጵያዊ በጉልበቱ፤ ወይም በገንዘቡ በመሬት ላይ ለሚገነባዉ ቋሚ ንብረት ወይም ለሚያደርገዉ ቋሚ መሻሻል ሙሉ መብት አለዉ። ይህ መብት የመሸጥ፤ የመለወጥ፤ የማዉረስ፤ የመሬት ተጠቃሚነቱ ሲቋረጥ ንብረቱን የማንሳት፤ ባለቤትነቱን የማዛወር ወይም የካሳ ክፍያ የመጠየቅ መብትን ያካትታል። ዝርዝር አፈጻጸሙ በሕግ ይወሰናል።

7. የግል ንብረት ባለቤትነት መብት እንደተጠበቀ ሆኖ መንግሥት ለሕዝብ ጥቅም አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘዉ ተመጣጣኝ ካሳ በቅድሚያ በመክፈል የግል ንብረትን ለመዉሰድ ይችላል።

አንቀጽ 41
የኢኮኖሚ የማህበራዊና የባህል መብቶች

1. ማንኛዉም የክልሉ ነዋሪ ወይም በክልሉ ዉስጥ ለመኖር የሚፈልግ ማንኛዉም ኢትዮጵያዊ በማንኛዉም የኢኮኖሚ እንቅስቃሴ የመሰማራት ለመተዳደሪያዉ የመረጠዉን ሥራ የመስራት መብት አለዉ።

2. ማንኛዉም የክልሉ ነዋሪ መተዳደሪያዉን፤ ሙያዉንና ሙያዉን የመምረጥ መብት አለዉ።

www.chilot.me

3 የክልሉ ነዋሪዎች ሁሉ በመንግሥት ገንዘብ በሚካሄዱ ማህበራዊ አገልግሎቶች በእኩልነት የመጠቀም መብት አላቸዉ::

4 የክልሉ መንግሥት የጤና፣ የትምህርትና ሌሎች ማህበራዊ አገልግሎቶችን ለሕዝቡ ለማቅረብ በየጊዜዉ እየጨመረ የሚሄድ ሀብት ይመድባል::

5. የክልሉ መንግሥት አካልና የአእምሮ ጉዳተኞችን፣ አረጋዉያንና ያለወላጅ ወይም ያለአሳዳጊ የቀሩ ሕጻናትን ለማቋቋምና ለመርዳት የክልሉ ኢኮኖሚ አቅም በፈቀደዉ ደረጃ እንክብካቤ ያደርጋል::

6. የክልሉ መንግሥት ለስራ አጦችና ለችግረኞች ሥራ ለመፍጠር የሚያስችል ፖሊሲ ይከታተላል፣ እንዲሁም በሚካሄደዉ የሥራ ዘርፍ ዉስጥ የስራ ዕድል ለመፍጠር የሥራ ፕሮግራሞችን ያወጣል፣ ፕሮጀክቶችን ያካሂዳል::

7. የክልሉ መንግሥት የክልሉ ነዋሪዎች ጠቃሚ ሥራ የሚያገኙት እድላቸዉ እየሰፋ እንዲሄድ ለማድረግ አስፈላጊ እርምጃዎችን ይወስዳል::

8. መንግሥት የባህልና የታሪክ ቅርሶችን የመንከባከብና ለሥነ ጥበብና ለስፖርት መስፋፋት አስተዋጽኦ የማድረግ ኃላፊነት አለበት::

አንቀጽ 42

የሠራተኞች መብት

1. ሀ/ የፋብሪካ፣ የጥቃቅንና አነስተኛ ተቋማትና የአገልግሎት ሠራተኞች፣ ገበሬዎች፣ የእርሻ ሠራተኞች፣ ሌሎች የገጠር ሠራተኞች ከተወሰነ የኃላፊነት ደረጃ በታች ያሉና የሥራ ጠባያቸዉ የሚፈቅድላቸዉ የመንግሥት ሠራተኞች የሥራና የኢኮኖሚ ሁኔታዎችን ለማሻሻል በማህበር የመደራጀት መብት አላቸዉ:: ይህ መብት የሠራተኛ ማህበራትንና ሌሎች ማህበራትን የማደራጀት፣ ከአሠሪዎችና ጥቅማቸዉን ከሚነኩ ሌሎች ድርጅቶች ጋር የመደራደር መብትን ያካትታል::

ለ/ በንዑስ አንቀጽ /ሀ/ የተመለከቱት የሠራተኛ ክፍሎች ሥራ ማቆምን ጨምሮ ቅሬታቸዉን የማሰማት መብት አላቸዉ::

ሐ/ በንዑስ አንቀጽ /ሀ/ እና /ለ/ መሠረት እዉቅና ባገኘ መብቶች ለመጠቀም የሚችሉት የመንግሥት ሠራተኞች በሕግ ይወሰናሉ::

መ/ ሲቶች ሠራተኞች ለተመሳሳይ ሥራ ተመሳሳይ ክፍያ የማግኘት መብታቸዉ የተጠበቀ ነዉ::

2. ሠራተኞች በአግባቡ የተወሰነ የሥራ ሰዓት እረፍት፣ የመዝናኛ ጊዜ፣ በየጊዜዉ ከክፍያ ጋር የሚሰጠዉ የእረፍት ቀናት፣ ደመወዝ የሚከፈልባቸዉ የሕዝብ በዓላት እንዲሁም ጤናማና አደጋ የማያደርስ የሥራ አካባቢ የማግኘት መብት አላቸዉ::

3. እነዚህ መብቶች ተግባራዊ ለማድረግ የሚወጡ ሕጎች በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት እዉቅና ያገኙትን መብቶች ሳይቀንሱ፣ የተጠቀሰዉ ዓይነት ሠራተኛ ማህበራት ስለሚቋቋምበትና የጋራ ድርድር ስለሚካሄድበት ሥርዓት ይደነግጋሉ::

አንቀጽ 43

የልማት መብት

1. የክልሉ ነዋሪዎች የኑሮ ሁኔታቸዉን የሚሻሻልና የሚያሻሽጥ እድገት የማግኘት መብታቸዉ የተጠበቀ ነዉ::

2. ዜጎች በብሔራዊ ልማት የመሳተፍ በተለይም አባል የሆኑበትንም ማህበረሰብ የሚመለከቱ ፖሊሲዎችና ፕሮጀክቶች ላይ ሀሳባቸዉን እንዲሰጡ የመጠየቅ መብት አላቸዉ::

3. የልማት እንቅስቃሴ ዋና ዓላማ የክልሉን ነዋሪዎች እድገትና መሠረታዊ ፍላጎት ማሟላት ይሆናል::

አንቀጽ 44

የአካባቢ ደህንነት መብት

1. የክልሉ ነዋሪዎች ንጹህና ጤናማ በሆነ አካባቢ የመኖር መብት አላቸዉ::

2. የክልሉ መንግሥት በሚያካሄዳቸዉ ፕሮግራሞች ምክንያት የተፈናቀሉ ወይም ኑሮአቸዉ የተነካባቸዉ ሰዎች ሁሉ በመንግሥት በቂ እርዳታ ወደ ሌላ አካባቢ መዛወርን ጨምሮ ተመጣጣኝ የሆነ የገንዘብ ወይም ሌላ አማራጭ ማካካሻ የማግኘት መብት አላቸዉ::

ምዕራፍ አራት

የክልሉ መንግሥት አደረጃጀትና የሥልጣን ክፍፍል

አንቀጽ 45

የክልሉ አስተዳደር እርከኖች

1. የሐረሪ ሕዝብ ክልል መንግስት በክልል እና በቀበሌ የተዋቀረ ነዉ:: ይሁን እንጂ የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘዉ ሌሎች የአስተዳደር መዋቅሮች ሊያዋቅርና ሥልጣንና ተግባራቸዉን ሊወስን ይችላል::

www.chilot.me

ይኖረዋል። ዝርዝሩ በሕግ ይወሰናል።

አንቀጽ 46

የክልሉ መንግሥት የሥልጣን አካላት

1 የክልሉ ከፍተኛ የሕግ አውጪ አካል የሕረር ክልል ምክር ቤት ሲሆን ተጠሪነቱም ለወከለው ሕዝብ ነው።

2 የክልሉ ከፍተኛ የሕግ አስፈጻሚ አካል የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ሲሆን ተጠሪነቱም ለክልሉ ምክር ቤት ነው።

3. የክልሉ የዳኝነት ሥልጣን የክልሉ ፍርድ ቤቶች ብቻ ነው።

አንቀጽ 47

የክልሉ መንግሥት ሥልጣንና ተግባር

1. በኢትዮጵያ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ-መንግሥት ውስጥ በግልጽ ተለይተው ለፌደራሉ መንግሥት ወይም ለፌደራሉ መንግሥትና ለክልሉ መንግሥት በጋራ ከተሰጠት ሥልጣንና ተግባራት ውጪ ያሉ ማናቸውም ሥልጣንና ተግባር የክልሉ መንግሥት ይሆናል።

2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የሰፈረው አጠቃላይ አነጋገር እንደተጠበቀ ሆኖ የሕረሪ ህዝብ ክልላዊ መንግሥት፦

2.1. የክልሉን የኢኮኖሚና ማህበራዊ ልማት ፖሊሲ ስትራቴጂና ዕቅድ ያወጣል፤ ያስፈጽማል።

2.2. የክልሉን ህገ መንግሥትና ሌሎች ህጎችን ያወጣል፤ ያስፈጽማል።

2.3. የፌደራል መንግሥት በሚያወጣው ህግ መሰረት መሬትንና የተፈጥሮ ሀብትን ያስተዳድራል።

2.4. ራስን በራስ ማስተዳደርን ዓላማ ያደረገ ክልላዊ መስተዳድር ያዋቅራል። የህግ የበላይነት የሰፈነበት ዲሞክራሲያዊ ሥርዓት ይገነባል የኢትዮጵያ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ህገ መንግሥትና ይህንን ህገ መንግሥት ይጠብቃል፤ ይከላከላል።

2.5. የክልሉን መስተዳድር ሠራተኞች አስተዳደርና የሥራ ሁኔታዎች በተመለከተ ህግ ያወጣል፤ ያስፈጽማል፤ ይህን በሚያስፈጽምበት ጊዜ የህገሪቱን የትምህርት፤ የሥልጠናና የልምድ መመዘኛዎች ግምት ውስጥ ማስገባት ይኖርበታል።

2.6 የክልሉን ፖሊሲ ሀይል ያደራጃል፤ ይመራል፤ የክልሉን ሠላምና ፀጥታ ይጠብቃል።

2.7. የኢትዮጵያ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ህገ መንግሥት አንቀጽ 28 ድንጋጌ እንደተጠበቁ ሆነው በህግ መሰረት ምህረት ወይም ይቅርታ ያደርጋል።

2.8 ለክልሉ በተወሰነው የገቢ ምንጭ ግብርና ለሌሎች ታክሶችን ይጥላል።

2.9. በክልሉ መስተዳድርና በድርጅት ተቀጣሪዎች ላይ የሥራ ግብር ይጥላል።

2.10. የመሬት መጠቀሚያ ክፍያ ይወስናል፤ ይሰበስባል።

2.11. የእርሻ ሥራ ገቢ ግብር ይጥላል፤ ይሰበስባል።

2.12. በክልሉ በግል ባለቤትነት ስር ካሉ ቤቶችና ሌሎች ንብረቶች በሚገኝ ገቢ ላይ ግብር ይጥላል፤ ይሰበስባል፤ በክልል መስተዳድሩ ባለቤትነት ሥር ባሉ ቤቶችና ሌሎች ንብረቶች ላይ ኪራይ ያስከፍላል።

2.13. በክልል መስተዳድር ባለቤትነት ከሚገኙ ድርጅቶች ላይ የንግድ ትርፍ የስራ ግብርና የሽያጭና ኤክሳይዝ ታክስ ይሰበስባል።

2.14. ከፌደራሉ መንግሥት ጋር

ሀ/ በጋራ ከሚያቋቁማቸው የልማት ድርጅቶች የሚገኘውን የንግድ ትርፍ ግብር፤ ሥራ ግብር፤ የሽያጭና የኤክሳይዝ ታክስ በህጉ መሰረት ይካፈላል።

ለ/ ከድርጅቶች የንግድ ትርፍና ከባለ አክስዮኖች የትርፍ ድርሻ ላይ ግብርና የሽያጭ ታክስ በህጉ መሰረት ይካፈላል።

ሐ/ ከከፍተኛ የማዕድን ሥራዎችና ከማንኛውም የፔትሮሊየምና የጋዝ ሥራዎች የሚገኘውን የገቢ ግብርና የሮያሊቲ ክፍያዎች በህጉ መሰረት ይካፈላል።

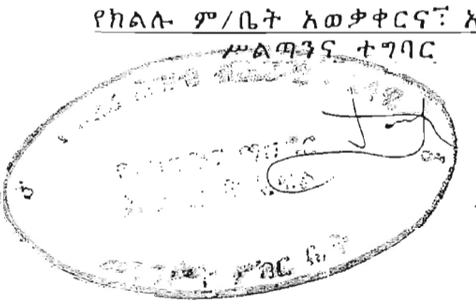
2.15 በክልሉ መስተዳድር አካላት ከሚሰጡ ፍቃዶችና አገልግሎቶች የሚመነጩ ክፍያዎችን ይወስናል ይሰበስባል።

2.16 ከደን የሚገኝ የሮያሊቲ ክፍያን ይወስናል፤ ይሰበስባል።

2.17 በክልሉ ውስጥ ማናቸውም የተፈጥሮ አደጋ ሲያጋጥም ወይም የህዝብን ጤንነት አደጋ ላይ የሚጥል በሽታ ሲከሰት የአስቸኳይ ጊዜ አዋጅ ያወጣል።

ምዕራፍ አምስት

የክልሉ ም/ቤት አወቃቀርና፤ አወካከል ሥልጣንና ተግባር

www.chilot.me

የሐረሪ ህዝብ ክልል ምክር ቤት

የሐረሪ ሕዝብ ክልል ም/ቤት 36 አባላት ያሉትና በሁለት ጉባኤዎች የተዋቀረ የክልል ም/ቤት ነዉ::

አንቀጽ 49

የም/ቤቱ ጉባኤዎች

1 የሐረሪ ሕዝብ ክልል ም/ቤት ሁለት ጉባኤዎች:-

ሀ/ የሕዝብ ተወካዮች ጉባኤና

ለ/ የሐረሪ ብሔራዊ ጉባኤ ናቸዉ::

2. የሕዝብ ተወካዮች ጉባኤ በዚህ ህገ-መንግሥት አንቀጽ 50/1/ እንደተመለከተዉ የሚወከሉ ሃያ ሁለት አባላት ይኖሩታል::

3. የሐረሪ ብሔራዊ ጉባኤ በዚህ ሕገ-መንግስት አንቀጽ 50 /2/ እንደተመለከተዉ የሚወከሉ 14 የሐረሪ ብሔረሰብ አባለት ይኖሩታል::

አንቀጽ 50

የጉባኤዎች አከፋፈል አወካከልና አመራረጥ

1. የሕዝብ ተወካዮች ጉባኤ አባላት በሁለት የምርጫ ክልሎች የሚወከሉ አባላት ያሉት ጉባኤ ነዉ::

አወካከሉ:-

ሀ/ ከጅገል ምርጫ ክልል 4 አባላትና

ለ/ ከጅገል ዉጭ ካሉት የከተማ ቀበሌዎችና የገጠር ቀበሌ ገበሬ ማህበራትን የሚያጠቃልል የምርጫ ክልል 18 አባላት ይመረጣል::

2. የሐረሪ ብሔራዊ ጉባኤ አባላት በክልሉ ዉስጥና ከክልሉ ዉጭ በሌላ በኢትዮጵያ ክልሎችና ከተሞች ከሚኖሩ የሐረሪ ብሔረሰብ አባላት ይመረጣል::

3. የጉባኤዉ አባላት ምርጫ ነፃና ቀጥተኛ በሆነ ድምፅ በሚስጥር በመስጠት ስርዓት ይፈጸማል::

ክፍል አንድ

ስለ ክልሉ ምክር ቤት

አንቀጽ 51

የሐረሪ ሕዝብ ክልል ም/ቤት ሥልጣንና ተግባር

1. የሐረሪ ሕዝብ ክልል ም/ቤት የሕዝብ ተወካዮች ጉባኤና የሐረሪ ብሔራዊ ጉባኤ በጋራ የሚሰበሰቡበት ም/ቤት ነዉ:: በዚህ ህገ መንግሥት መሠረት የክልሉ ህግ አዉጪና በክልሉ የዉስጥ ጉዳዮች ላይ የበላይ የፖለቲካ ስልጣን ባለቤት ነዉ::

2. የሐረሪ ሕዝብ ክልል ም/ቤት የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል::

ሀ/ የክልሉን ሕገ-መንግስትና ለሉት ሕጎችን ያወጣል::

ለ/ በዚህ ሕገ-መንግስት አንቀጽ 79 በተደነገገዉ መሠረት የክልሉን ሕገ-መንግስት ያሻሽላል::

ሐ/ የፌዴራል ሕገ-መንግስት ለክልሉ የተሰጠዉን ስልጣን በክልሉ ተግባራዊ ያደርጋል::

መ/ ለክልሉ ፕሬዝደንትነት በሐረሪ ብሔራዊ ጉባኤ ጠቅላላነት የሚቀርበዉን እጩ በ2/3ኛ ድምጽ መርምሮ ይመርጣል::

ሠ/ የክልሉን የዉስጥ አስተዳደር ያዋቅራል ያደራጃል::

ረ/ የክልሉን የሕዝብ ደህንነትና ፀጥታን በሚመለከት ሕጎች ደንቦችና መመሪያዎች ያወጣል::

ሰ/ የሕዝብ ተወካዮች ጉባኤና በክልሉ መስተዳደር ም/ቤት የሚቀርቡለትን አዋጆች ደንቦች መመሪያዎችና ፖሊሲዎች መርምሮ ያፀድቃል::

ሸ/ በክልሉ ፕሬዝዳንት የቀረቡትን ም/ፕሬዝዳንት፣ የክልል አስፈፃሚ/ካብኔ/ **አባል** የሆኑ የቢሮ ኃላፊዎችና ሌሎች ተመሳሳይ ስልጣን ያላቸዉን ኃላፊዎች ሹመት ያፀድቃል::

ቀ/ የክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤት ፕሬዝደንት ምክትል ፕሬዝደንትና ዋና አዲተር እና የፖሊስ ኮሚሽነር ይሾማል::

በ/ በክልሉ ዳኞች አስተዳደር ጉባኤ የሚቀርቡትን ዳኞች ሹመት ያፀድቃል::

ተ/ የክልሉን የመሬት አጠቃቀም ፖሊሲ፣ ደንብና መመሪያ ያወጣል::

ቸ/ ለክልሉ በተሰጠዉ የገቢ ምንጮ ወሰን ግብርና ታክስ ይጥላል::

ነ/ የክልሉን አመታዊ በጀት ያፀድቃል::

ኘ/ በክልሉ ዉስጥ ማናቸዉም ድንገተኛ የተፈጥሮ አደጋ ሲያጋጥም ወይም የሕዝብን ጤንነት አደጋ ላይ የሚጥል በሽታ ሲከሰት የአስቸካይ ጊዜ አዋጅ ያዉጃል::

አ/ የክልሉን መንግሥት የገቢ ምንጮች የሚመለከቱ ህጎች ያወጣል::

ወ/ በህጉ መሰረት ምህረት ያደርጋል፣ የክልሉን ሠላምና ፀጥታ ለመጠበቅ የሚያስፈልጉ መመሪያዎችን ያወጣል:: የፀጥታና የፖሊስ ሃይሉን ያቋቁማል::

የ/ የክልሉ ርዕሰ መስተዳድርና ሌሎች የክልሉን መንግሥት ባለሥልጣናት ለጥያቄ

www.chilot.me

ሥራ ሂደት የሚፈጸሚ.ዉን አካል አሠራር ይመረምራል::

አንቀጽ 52

የም/ቤቱ አመራርና አሠራር

1. ም/ቤቱ የራሱ አፈ-ጉባኤና ምክትል አፈ-ጉባኤ ይኖሩታል::
2. እንደአስፈላጊነቱ ቋሚና ጊዜያዊ ኮሚቴዎች ይኖሩታል::
3. አፈ-ጉባኤዉ በህዝብ ተወካዮች ጉባኤ፣ በክልል እንዳሁም ምክትል አፈ-ጉባኤ፣ በሐረሪ ብሔራዊ ጉባኤ፣ በክልል ቀርበዉ በምክር ቤቱ በ2/3ኛ ድምፅ ይመረጣሉ::

አንቀጽ 53

የአፈ-ጉባኤዉ ስልጣንና ተግባር

1. የም/ቤቱን መደበኛና አስቸኳይ ስብሰባዎች ይጠራል፣ ይመራል::
2. የም/ቤቱን ጠቅላላ ሥራዎች ያስተዳድራል::
3. በም/ቤቱ አባላት ላይ የሚወሰኑ የዲሲፕሊን እርምጃዎችን ያስፈጽማል::
4. የአፈ-ጉባኤዉ ሌሎች ሥራዎች በዝርዝር የሚወጣ ሌላ ሕግ ይወሰናል::

አንቀጽ 54

የምክትል አፈ-ጉባኤዉ ሥልጣንና ተግባር

1. በአፈ-ጉባኤ ተለይቶ የሚሰጠትን ተግባራት ያከናዉናል::
2. አፈ-ጉባኤዉ በማይኖርበት ጊዜ ተክቶ ይሰራል::

አንቀጽ 55

የም/ቤቱ አባላት መብትና ግዴታ

1. ማንኛዉም የም/ቤቱ አባል በም/ቤቱ በሚሰጠዉ ድምጽ ወይም አስተያየት ምክንያት አይከሰስም አስተዳደራዊ እርምጃ አይወሰድበትም::
2. ማንኛዉም የም/ቤቱ አባል ከባድ ወንጀል ሲፈጽም እጅ ከፈንጅ ካልተያዘ በስተቀር ያለ ም/ቤቱ ፍቃድ አይያዝም በወንጀልም አይከሰስም::
3. ማንኛዉም የም/ቤቱ አባል የመረጠዉ ሕዝብ አመኔታ ባጣበት ጊዜ ከም/ቤት አባልነት ይወገዳል:: ዝርዝሩ በሕግ ይወሰናል::

አንቀጽ 56

የም/ቤቱ የስብሰባ ጊዜና የሥራ ዘመን

1. ም/ቤቱ በዓመት ሁለት ጊዜ መደበኛ ስብሰባ ያደርጋል::
2. የም/ቤቱ አባላት የሥራ ዘመን ለአምስት አመት ነዉ:: የሥራ ዘመኑ ከማብቃቱ ከአንድ ወር በፊት አዲስ ምርጫ ተካሂዶ ይጠናቀቃል:: የቀድሞዉ ም/ቤት የሥራ ዘመን በተጠናቀቀ በአስራ አምስት ቀናት ዉስጥ አዲሱ ም/ቤት ሥራዉን ይጀምራል::
3. የም/ቤቱ መደበኛ ስብሰባ በማይኖርበት ወቅት አፈ-ጉባኤዉ አስቸኳይ ስብሰባ ሊጠራ ይችላል:: የክልሉ ርዕሰ መስተዳድር ወይም ከምክር ቤት አባላት መካከል ከ1/3ኛ በላይ የሚሆኑት አስቸኳይ ስብሰባ እንዲጠሩ ከጠየቁ አፈ-ጉባኤዉ ስብሰባ የመጥራት ግዴታ አለበት::
4. የም/ቤቱ ስብሰባ በግልፅ ይካሄዳል:: ሆኖም ስብሰባዉ በዝግ እንዲካሄድ በአባላቱ ወይም በክልሉ መስተዳደር ም/ቤት ከተጠየቀና ከም/ቤት አባላት መካከል ከግማሽ በላይ የሚሆኑት ጥያቄዉን ከደገፉት ዝግ ስብሰባ ሊደረግ ይችላል::

አንቀጽ 57

የዉሳኔ አሰጣጥና የአሰራር ሥነ-ሥርዓቶች

1. ከም/ቤት አባላት መካከል ከ2/3ኛ የሚሆኑት ከተገኘ፣ ምልዓተ ጉባኤ ይሆናል::
2. ማንኛዉም ዉሳኔ የሚተላለፈዉ በም/ቤቱ ስብሰባ ላይ በተገኙት አባላት አብላጫ ድምጽ ይሆናል::
3. ምክር ቤቱ አሰራሩንና የሕግ አወጣጥ ሂደቱን አስመልክቶ ዝርዝር ሕጎችን ሊያወጣ ይችላል::

ክፍል ሁለት

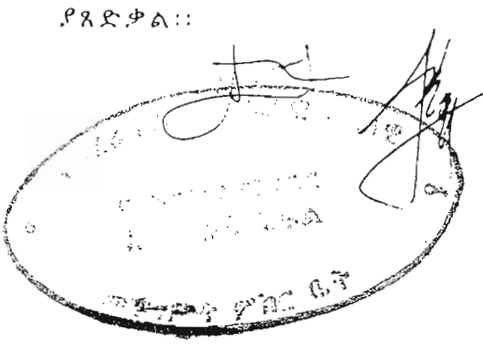
የጉባኤዎች ስልጣንና ተግባር

አንቀጽ 58

የሕዝብ ተወካዮች ጉባኤ ስልጣንና ተግባር

የሕዝብ ተወካዮች ጉባኤ በክልሉ ም/ቤት ከሚኖረዉ ስልጣንና ተግባር በተጨማሪ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል::

1. ማንኛዉም የኢኮኖሚ ልማትና የማህበራዊ ልማት ፖሊሲ ስትራቴጂ በተመለከተ ረቂቅ ሕግ ያመነጫል፣ ለክልሉ ም/ቤት አቅርቦ ያጸድቃል::
2. የግብርና ታክስ አዋጆችን ያመነጫል፣ ለክልሉ ም/ቤት በማቅረብ ያጸድቃል::

www.chilot.me

3. ክልሉ በጀት ገምግሞ ለክልሉ ም/ቤት ያቀርባል፡

4 በክልሉ የም/ቤት አባላት መካከል አፈ-ጉባኤነት አንድ አባል ይጠቁማል፡፡

5. የጉባኤውን ስብሰባ የሚመሩ አፈ ጉባኤ፣ ምክትል አፈ ጉባኤና

6. ቃለ ጉባኤ የሚይዝ አንድ ፀሐፊ ይመርጣል፡፡

አንቀጽ 59

የሐረሪ ብሔራዊ ጉባኤ ሥልጣንና ተግባር

1. የሐረሪ ብሔረሰብ ቋንቋና ባሕል በሚመለከት ፖሊሲና ሕግ ያወጣል፡፡

2. በክልሉ ውስጥ የሐረሪ ብሔረሰብ ታሪክና ባሕል የሚያንጸባርቁ ቅርፃቅርፆች የመቃብር ቦታዎች የመስኪድና የአድባራት አጠባበቅን በሚመለከት መመሪያ ያወጣል፡፡

3. የሐረሪ ብሔረሰብ በፌዴራል መንግስት የፌድሬሽን ም/ቤት በሚወከሉ ወይም የሚወከሉ አባል ወይም አባላትን ይመርጣል፡፡

4. የክልሉን ፕሬዝዳንትና የም/ቤቱን ምክትል አፈ-ጉባኤ ይጠቁማል፡፡

5. የጉባኤውን ስብሰባ የሚመሩ አፈ ጉባኤ፣ ምክትል ጉባኤና

6. የጉባኤዉን ቃለ ጉባኤ የሚይዝ አንድ ፀሐፊ ይመርጣል፡፡

7. የራስን እድል በራስ የመወሰን መብትን በዚህ ህገ መንግስት አንቀጽ 39 መሰረት ተግባራዊ ያደርጋል፡፡

ምዕራፍ ሰድስት

የክልሉ መስተዳደር ምክር ቤት

አንቀጽ 60
ስለ አስፈፃሚነት ሥልጣን

1. የክልላዊ መንግስቱ ከፍተኛ የአስፈፃሚነት ስልጣን የተሰጠዉ ለክልሉ መስተዳደር ምክር ቤት እና ለክልሉ ፕሬዝዳንት ነዉ፡፡

2. የመስተዳደሩ ም/ቤት አባላት በመንግስት ተግባራቸዉ በጋራ ለሚሰጡት ዉሳኔ የጋራ ኃላፊነት አለባቸዉ፡፡

አንቀጽ 61

የክልሉ መስተዳደር ም/ቤት አባላት

1. የክልሉ መስተዳደር ም/ቤት ፕሬዝዳንቱ፣ ምክትል ፕሬዝዳንቱ፣ የቢሮ ኃላፊዎችና የክልሉ መስተዳደር ምክር ቤት በሚወስናቸዉ ሌሎች አባላት የሚገኙበት አካል ነዉ፡፡

2 ፕሬዝደንቱና የክልሉ አስፈፃሚ አካላት በዚህ ህገ-መንግስትና በሌሎች ህጎች የሚሰጣቸው ተግባርና ኃላፊነት ይኖራቸዋል፡፡

3 የክልሉ መስተዳደር ምክር ቤት ስብሰባ ፕሬዝደንቱ ይሆናል፡፡

4. የክልሉ መስተዳደር ምክር ቤት ተጠሪነቱ ለክልሉ ምክር ቤት እና ለክልሉ ፕሬዝዳንት ይሆናል፡፡

አንቀጽ 62

የክልሉ መስተዳደር ምክር ቤት ስልጣንና ተግባር

በፌዴራል ሕገ-መንግስት የተደነገገዉ እንደተጠበቀ ሆኖ ክልሉ መስተዳደር ምክር ቤት ከዚህ በታች የተመለከቱት ሥልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡፡

1. በፌዴራል መንግስት፣ በክልሉ ምክር ቤት እና በሐረሪ ጉባኤ የወጡ ፖሊሲዎች፣ አዋጆች፣ ደንቦችና መመሪያዎች ተግባራዊ መሆናቸዉን ይከታተላል፣ ያረጋግጣል፡፡

2. የክልሉን የመስተዳደር አካላትና ሥራን ይመራል፣ ያስተባብራል፣ ይቆጣጠራል፡፡

3. የክልሉን ማሕበራዊ ዕድገትና ኢኮኖሚያዊ ልማት ለማፋጠን
- የሚያስችሉ ዕቅዶችና ፕሮግራሞችን ያዘጋጃል፣ ለክልሉ ምክር ቤት ቀርቦ ሲፀድቅም ተግባራዊ ያደርጋል፡፡

4. የክልሉን መስተዳደር ዓመታዊ በጀት በማዘጋጀት ለምክር ቤቱ ያቀርባል፣ ሲፀድቅ ተግባራዊ ያደርጋል፡፡

5. የክልሉን ቢሮዎችና አስፈፃሚ አካላት ያስተባብራል፣ ይመራል፣ ይቆጣጠራል፡፡

6. ህግና ስርአት በክልሉ መከበሩን ያረጋግጣል፡፡

7. የልማት፣ የማህበራዊ ጉዳይ ጸጥታና ደህንነትን በሚመለከት የህግና የፖሊሲ ረቂቆችን ለክልሉ ም/ቤት ያቀርባል፣ ሲጸድቅም በስራ ላይ ያዉላል፣

8. በክልሉ ም/ቤት በሚሰጠዉ ስልጣን መሰረት ደንቦችና መመሪያዎችን ያወጣል፡፡

9. ስለ ስራዉ እንቅስቃሴ ለክልሉ ም/ቤት ሪፖርት ያቀርባል፡፡

10. በምክር ቤት የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናዉናል፡፡

www.chilot.me

11 በዚህ ሕገ መንግስት መሰረት የአስቸኳይ ጊዜ አዋጅ ያወጃል::

12 በክልሉ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ልማት ለማፋጠን አስፈላጊ የሆኑ ተቋማትን በሕግ ሊያዋቅር ይችላል::

አንቀጽ 63

የፕሬዝዳንቱ አሰያየም

1 ፕሬዝዳንቱ በህረሪ ጉባኤ አትራቢነት በክልሉ በም/ቤት የሚመረጥ ይሆናል::

2. የፕሬዝዳንቱ የስራ ዘመን የክልሉ ምክር ቤት የስራ ዘመን ይሆናል::

3. ፕሬዝዳንቱ በምክር ቤቱ ፊትለፊት ቃለመህላ መፈጸም ይኖርበታል:: የቃለመህላው ይዘት እንደሚከተለው ይሆናል::

«እኔ _____ በባራው ዕለት የሐረሪ ህዝብ ክልል ፕሬዝዳንት በመሆን ሥራዬን ስጀምር የተጣለብኝን ከፍተኛ ሃላፊነት በታማኝነት ለመፈጸም ቃል እገባለሁ::»

አንቀጽ 64

የፕሬዚዳንቱ ስልጣንና ተግባር

1. ፕሬዝዳንቱ ተጠሪነቱ ለክልሉ ምክር ቤት ሆኖ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል::

ሀ/ የክልሉን መስተዳድር ምክር ቤት ይመራል፤ ያስተባብራል፤ ይወክላል::

ለ/ የክልሉ ም/ቤት የሐረሪ ጉባኤ እና የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት የሚያወጡአቸውን ህጎች፤ ደንቦች፤ ፖሊሲዎች፤ መመሪያዎችና ውሳኔዎች ተፈጻሚነት ይከታተላል፣ ያስፈፅማል::

ሐ/ የክልሉን ም/ፕሬዝዳንት ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት እና ምክትል ፕሬዚዳንቱን፤ ዋና አዲተር፤ ም/ዋና አዲተር እና የፖሊስ ኮሚሽነር፤ የክልሉን መስተዳድር ምክር ቤት አባላትና ሊሎች የክልሉ መስሪያ ቤቶች ሀላፊዎችን ለክልሉ ም/ቤት አቅርቦ ያሾማል::

መ/ በንዑስ አንቀጽ /ሐ/ ሥር የተጠቀሰዉ እንደተጠበቀ ሆኖ የክልሉ ም/ቤት ሊሰበሰብ ባልቻለበት ጊዜ ከፍ ብሉ የተጠቀሱትን ሃላፊዎች በጊዜያዊነት መድቦ ያሰራል::

ሠ/ ከክልል መስተዳድር ምክር ቤት አባላት ዉጪ የሆኑ ሃላፊዎች ም/ቢሮ ሃላፊዎች ኮሚሽነሮችና ሊሎች የሥራ ሃላፊዎችን ይሾማል::

ረ/ የካቢኔ አባላት፤ የቢሮ ሃላፊዎች ወይም የጽ/ቤት ሃላፊዎች ችግር ስኖርባቸዉ በማገድና ለክልሉ ም/ቤት በማቅረብ ያስወግዳል::

ሰ/ የብሔራዊ ክልሉን ደህንነት ለማስጠበቅና ህግና ሥርዓትን ለማስከበር የተቋቋመውን ክልል አቀፍ የፀጥታና የፖሊስ ሀይሎች በበላይነት ይመራል፤ ይቆጣጠራል::

ሸ/ በክልሉ የሚገኙትን የበታች የአስተዳደር እርከኖችን ሥራ ይመራል፤ ያስተባብራል፤ ይቆጣጠራል::

አንቀጽ 65

የሐረሪ ህዝብ ክልል ፕሬዝዳንት ጽ/ቤት

ፕሬዝዳንቱ በዚህ ህገ መንግስትና በሊሎች ሕጎች የተጣለበትን ሃላፊነት ለመወጣት ይቻለው ዘንድ የራሱ ጽ/ቤት ይኖረዋል:: ዝርዝሩ በሕግ ይወሰናል::

አንቀጽ 66

የምክትል ፕሬዝዳንቱ ስልጣንና ተግባር

1. ምክትል ፕሬዝዳንቱ ተጠሪነቱ ለፕሬዝዳንቱ ሆኖ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባር ይኖረዋል::

ሀ. በክልሉ ፕሬዝዳንትና በክልል መስተዳድር ም/ቤት የሚሰጡት ተግባራትን ያከናውናል::

ለ/ ፕሬዝዳንቱ በማይኖርበት ወይም ሥራዉን ለማከናወን በማይችልበት ጊዜ ተክቶ ይሰራል::

ምዕራፍ ሰባት

ስለ ፍርድ ቤቶች አወቃቀርና የዳኝነት ስልጣን

አንቀጽ 67

ስለ ነጻ የዳኝነት አካል መቋቋም

1. በክልሉ ነጻ የዳኝነት አካል በዚህ ህገ-መንግስት ተቋቁሚል::

2. የዳኝነት ስልጣንን ከመደበኛ ፍርድ ቤት ወይም በህግ የመዳኘት ስልጣን ከተሰጠዉ ተቋም ዉጭ የሚያደርግና በህግ የተደነገገዉን የዳኝነት ስርዓት የማይከተል ልዩ ወይም ጊዜያዊ ፍርድ ቤት አይቋቋምም::

አንቀጽ 68

ስለ ባህላዊና ኃይማኖታዊ ዳኝነት

1. የሀይማኖትና የባህል ፍርድ ቤቶች በማ.ወጣ ዝርዝር ህግ መሰረት ሊቋቋሙ ወይም ዕዉቅና ሊሰጣቸዉ ይችላል::

2. ይህ ህገ መንግሥት ከመጽደቁ በፊት በመንግሥት ዕዉቅና አግኝተዉ ሲሰራባቸዉ የነበሩ ሀይማኖታዊና ባህላዊ የዳኝነት አካላት በዚህ ህገ መንግሥት እዉቅና አግኝተዉ ይደራጃሉ::

www.chilot.me

አንቀጽ 69

የዳኝነት ስልጣን

1. የክልሉ የዳኝነት ስልጣን የፍርድ ቤቶች ብቻ ነዉ::

2. በየትኛዉም ደረጃ የሚገኝ የዳኝነት አካል ከማናቸዉም የመንግስት አካል ባለስልጣን ወይም ለላ ተጽእኖ ነጻ ነዉ::

3. ዳኞች የዳኝነት ተግባራቸዉን በሙሉ ነፃነት ያከናዉናሉ፡ ከህግ በስተቀር በለላ ሀኒታ አይመሩም::

4. ማንኛዉም ዳኛ ከዚህ በታች በተጠቀሰዉ ሀኒታዎች ካልሆነ በስተቀር በህግ የተወሰነዉ የጡረታ ዕድሜ, ከመድረሱ በፊት ከፈቃዱ ዉጭ ከዳኝነት ስራዉ አይነሳም::

ሀ/የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ, በዳኞች የዲሲፕሊን ህግ መሰረት ጥፋት ፈፅሟል ወይም ጉልህ የሆነ የስራ ችሎታና ቅልጥፍና አንሶታል ብሎ ሲወሰን ወይም፡

ለ/ በህመም ምክንያት ዳኛዉ ተግባሩን በተገቢዉ ሀኒታ ማከናወን አይችልም ብሎ ሲወሰንና፡

ሐ/ የጉባኤዉ ዉሳኔ ለክልሉ ምክር ቤት ቀርቦ በአባላቱ አብላጫ ድምጽ ተደግፎ ሲፀድቅ::

5. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 4 መሰረት አንድን ዳኛ ከዳኝነት ስራዉ የሚያስነሳዉ ጥፋት ፈፅሟል ብሎ ጉባኤዉ ካመነበት ጉዳዩ በክልሉ ም/ቤት እስኪወሰን ድረስ ከዳኝነት ስራዉ ይታገዳል::

6. የማንኛዉም ዳኛ የጡረታ መዉጫ ጊዜ አይራዘምም::

አንቀጽ 70

የፍርድ ቤቶች አደረጃጀትና ስልጣን

1. የክልሉ የዳኝነት አካል በጠቅላይ ፍርድ ቤት፡ በከፍተኛ ፍርድ ቤትና በመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ይደራጃል::

2. የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት

ሀ/ ክልላዊ ጉዳዮችን በተመለከተ ከፍተኛዉና የመጨረሻዉ የዳኝነት ስልጣን፡

ለ/ በፌዴራል ጉዳዮች ላይ የፌዴራል መንግስት ከፍተኛ ፍርድ ቤት የዳኝነት ስልጣንና፡

ሐ/ ማንኛዉም ክልላዊ ፍርድ ቤት የሰጠዉ የመጨረሻ ዉሳኔ, መሰረታዊ የህግ ስህተት ሲኖርበት በሰበር የሚየት ስልጣን ይኖረዋል:: ዝርዝሩ በህግ ይወሰናል::

3. የክልሉ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ከክልላዊ ስልጣኑ በተጨማሪ የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የዳኝነት ስልጣን ይኖረዋል::

4. የክልሉ ከፍተኛ ፍርድ ቤት በፌዴራል የመጀመሪያ ፍርድ ቤት የዳኝነት ስልጣኑ መሰረት በሚሰጠዉ ዉሳኔ, ላይ የሚቀርበዉ ይግባኝ በክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይታያል::

5. የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ባለዉ በፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት የዳኝነት ስልጣኑ መሰረት በሚሰጠዉ ዉሳኔ, ላይ የሚቀርበዉ ይግባኝ በፌዴራሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይታያል::

6. የክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤት የዳኝነት አካላቱን የሚያስተዳድርበትን በጀት ለክልሉ ም/ቤት አቅርቦ ያስወስናል፡ ሲፈቀድም በጀቱን ያስተዳድራል::

7. የክልሉ ጠቅላይና ከፍተኛ ፍ/ቤቶች በዉክልና ለሚሰሩት ፌዴራላዊ የዳኝነት ተግባር ከፌዴራል መንግስት የበጀት ማካካሻ ይሰጣቸዋል::

አንቀጽ 71

የዳኞች አሿሿም

1. የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሮዝዳንትና ምክትል ፕሬዝዳንት በክልሉ ፕሬዝዳንት አቅራቢነት በክልሉ ምክር ቤት ይሾማሉ::

2. የክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤት፡ የከፍተኛ ፍ/ቤት እና የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት ዳኞች በክልሉ የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ, አቅራቢነት በክልሉ ምክር ቤት ይሾማሉ::

3. የክልሉ ዳኞች አስተዳደር ጉባኤ, የክልሉን ጠቅላይ ፍርድ ቤትና ከፍተኛ ፍርድ ቤት ዳኞች ሽመት ለክልሉ ምክር ቤት ከማቅረቡ በፊት የፌደራሉ ዳኞች አስተዳደር ጉባኤ, በዕጩዎቹ ላይ ያለዉን አስተያየት ከራሱ መግለጫ ጋር ለክልሉ ምክር ቤት የማቅረብ ኃላፊነት አለበት:: ሆኖም የፌደራል ዳኞች አስተዳደር ጉባኤ, የተጠየቀዉን አስተያየት በሦስት ወራት ጊዜ ዉስጥ ካላቀረበ የክልሉ ምክር ቤት የዕጩ ዳኞች ሽመት ያዘድቃል::

አንቀጽ 72

ስለ ክልሉ ዳኞች አስተዳደር ጉባኤ መቋቋም

1. በክልሉ ዉስጥ ዳኞች በአብላጫ ድምጽ የሚወከሉበት የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ, ይቋቋማል::

www.chilot.me

2 የክልለ· የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዝዳንት የኀ·ባአ.ዉ ሰብሳቢ ይሆናል::

3 የኀ·ባአ.ዉ አባላት ዝርዝር እንዲሁም ሥልጣንና ተግባር በሕግ ይወሰናል::

አንቀጽ 73

ህገ መንግሥቱን ስለመተርጎም

1 የህገ መንግሥታዊ ክርክር ኀ·ዳይ ሲነሳ በህገ መንግሥት ተርጓሚ ኮሚ.ስዮን ዉሳኔ ያገኛል::

2 የህገ መንግሥት ተርጓሚ ኮሚ.ስዮን የህገ መንግሥት ኀ·ዳዮች አጣሪ ኀ·ባአ በሚ.ያቀርብለት ህገ መንግሥታዊ ኀ·ዳይ ላይ በሰላሳ ቀናት ዉስጥ ዉሳኔ ይሰጣል::

3. የህገ መንግሥት ተርጓሚ ኮሚ.ሲ.ዮን የሚ.ከተለ·ት አባላት ይኖሩታል::

ሀ/ በአ.ፌ.ድሪ የፌደሬሽን ምክር ቤት የሐረሪ ተወካይ ሰብሳቢ.

ለ/ በአ.ፌ.ድሪ የህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የሐረሪ ክልል ተወካዮች መካከል አንደኛዉ.ም ምክትል ሰብሳቢ. ሁለተኛዉ. ዐሐፊ ሆነዉ. በኮሚ.ሲ.ዮኑ. ይመረጣለ·::

ሐ/ በሐረሪ ህዝብ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት በሐረሪ ኀ·ባኤና በሐረሪ ህዝብ ተወካዮች ኀ·ባአ ከእያንዳንዱ· ኀ·ባአ የሚ.ወከለ· ሁለት ሁለት ተወካዮች አባላት::

መ/ ፀሐረሪ ህዝብ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት የቀድሞ ፕሬዝዳንት/ፕሬዝዳንቶች/ ድምጽ ሳይሰጡ· የሚ.ሳተፉበት::

አንቀጽ 74

የሕገ-መንግሥት ጉዳዮች አጣሪ ጉባኤ

1. የክልለ· ሕገ-መንግሥት ኀ·ዳዮች አጣሪ ኀ·ባአ በዘ.ህ ሕገ-መንግሥት ተቋቁሚ.ል::

2. የክልለ· ሕገ-መንግሥት ኀ·ዳዮች አጣሪ ኀ·ባኤ አስራ አንድ አባላት ይኖሩታል፤

3. አባላ·ቱም የሚ.ከተለ·ት ናቸዉ::

ሀ/ የክልለ· ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዝዳንት .....ሰብሳቢ፤

ለ/ የክልለ· ጠቅላይ ፍርድ ቤት ምክትል ፕሬዝዳንት .....ምክትል ሰብሳቢ፤

ሐ/ በክልለ· መስተዳድር ፕሬዝዳንት አቅራቢ.ነት በክልለ· ምክር ቤት የሚ.ሾሙ· በመ.የ ብቃታቸዉና በሥነ-ምግባራቸዉ. የተመሰከረላቸዉ. ስድስት የሕግ ባለሙ.ያዎች፤

መ/ በአፌ-ኀ·ባአ.ዉ አቅራቢ.ነት ከክልለ· ምክር ቤት አባላት መካከል የሚ.ሰየሙ· 3 ተወካዮች፤

3 የህገ መንግሥት ኀ·ዳዮች አጣሪ ኀ·ባአ ሥልጣንና ተግባር

ሀ/ የህገ መንግሥት ኀ·ዳዮች አጣሪ ኀ·ባአ ህገ መንግሥታዊ ኀ·ዳዮችን የማጣራት ሥልጣን ይኖረዋል:: በሚ.ያደርገዉ ማጣራት መሰረት ህገ መንግሥቱን መተርጎም አስፈላጊ ሆኖ ሲ.ያገኘዉ ለህገ መንግሥት ተርጓሚ ኮሚ.ሲ.ዮን በኀ·ዳይ ላይ የዉሳነ ሐሳብ ያቀርባል::

ለ/ በክልለ· ህግ አዉጪ አካል የሚ.ወጡ· ህጎች ከዘ.ህ ህገ መንግሥት ጋር ይቃረናሉ· የሚ.ል ጥያቄ ሲነሳና ኀ·ዳዩም በሚ.መለከተዉ. ፍርድ ቤት ወይም በባለ ኀ·ዳዩ ሲቀርብለት መርምሮ ለመጨረሻ ዉሳኔ ለህገ መንግሥት ተርጓሚ.ዉ ኮሚ.ሲ.ዮን ያቀርባል::

ሐ/ በፍርድ ቤቶች የህገ መንግሥት ትርጎ.ም ጥያቄ ሲነሳ

1. ህገ መንግሥቱን መተርጎም አስፈላጊ ሆኖ ሳያገኘዉ ሲቀር ኀ·ዳዩን ለሚ.መለከተዉ. ፍርድ ቤት ይመልሳል በአጣሪዉ ኀ·ባኤ ዉሳኔ ቅር የተሰኘ ባለኀ·ዳይ ቅሬታዉን ለህገ መንግሥት ተርጓሚ. ኮሚ.ሲ.ዮን በይግባኝ ማቅረብ ይችላል::

2. የትርጎ.ም ጥያቄ መኖሩን ያመነበት እንደሆነ በኀ·ዳዩ ላይ የሚ.ሰጠዉን ሕገ መንግሥታዊ ትርጎ·ም ለህገ መንግሥት ተርጓሚ. ኮሚ.ሲ.ዮን ለመጨረሻ ዉሳኔ ያቀርባል::

መ/ የሚ.መራበትን ሥነ ሥርዓት አርቅቆ ለህገ መንግሥት ተርጓሚ. ኮሚ.ሲ.ዮን ያቀርባል ሲ.ፈቀድም ተግባራዊ ያደርጋል::

ምዕራፍ ስምንት

አንቀጽ 75

ስለቀበሌ አስተዳደር መቋቋም

1. የቀበሌ አስተዳደር የክልለ· የመጨረሻዉ. መንግሥታዊ የአስተዳደር እርከን ነዉ::

2. የቀበሌ አስተዳደር የሚ.ከተለ·ት አበይት አካላት ይኖሩታል

ሀ/ የቀበሌ ምክር ቤት፤

ለ/ የቀበሌ አስተዳደር ምክር ቤት፤

ሐ/ የማህበራዊ ፍርድ ቤት ናቸዉ::

3. የቀበሌ መስተዳድር አካላት አደረጃጀትና ሥልጣንና ሃላፊነታቸዉን በተመለከተ በዝርዝር ህግ ይወጣል::

www.chilot.me

ምዕራፍ ዘጠኝ

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

አንቀጽ 76

የአስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌ

1. ማናቸውም የተፈጥሮ አደጋ ሲያጋጥም ወይም የህዝብን ጤንነት አደጋ ላይ የሚጥል በሽታ ሲከሰት እና ምክር ቤት በማይሰበሰብበት ጊዜ፣ የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት በዚህ ህገ-መንግስት አንቀጽ 55 ንዑስ ቁጥር 11 በተሰጠዉ ስልጣን መሰረት የአስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌ ያወጣል።

2. የመስተዳድር ምክር ቤቱ የአስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌዉን አዉጥቶ በስራ ላይ ባዋለ በአስራ አምስት ቀን ዉስጥ አፈ-ጉባኤዉ ምክር ቤቱን አስቸኳይ ስብሰባ ጠርቶ ማስጸደቅ አለበት።

3. የመስተዳድር ምክር ቤት ያወጣዉ የአስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌ በምክር ቤቱ ተቀባይነት ካገኘ ለቆይ የሚችለዉ ለስድስት ወራት ብቻ ይሆናል። ሆኖም የክልሉ ምክር ቤት በሁለት ሶስተኛ ድምጽ ሲወሰን የአስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌዉ በየአራት ወሩ ሊታደስ ይችላል።

4. የመስተዳደሩ ምክር ቤት እና ም/ቤቱ በአስቸኳይ ጊዜ ድንጋጌ የሚያወጣቸዉ ድንጋጌዎችና የሚወስዳቸዉ እርምጃዎች በማናቸዉም ረገድ በዚህ ህገ-መንግስት አንቀጽ 14፣ 16፣ 18//1/ እና 2፣ 21/1/፣ 24፣ 1/25፣ 27/1/ እና 39 የተቀመጡትን መብቶች የሚገድበዉ መሆን የለባቸዉም።

5. በክልሉ የአስቸኳይ ጊዜ አዋጅ በሚታወጅበት ወቅት የክልሉ ምክር ቤት ከአባላቱና ከሕግ ባለሙያዎች መርጦ የሚመድባቸዉ ሰባት አባላት ያሉት የአስቸኳይ ጊዜ አዋጅ አፈፃፀም መርማሪ ቦርድ ያቋቁማል። ቦርዱ በፌደራሉ ህገ መንግስት አንቀፅ 93 /6/ የተጠቀሰዉ ስልጣንና ኃላፊነቶች ይኖሩታል።

አንቀጽ 77

የክልሉ ፖሊሲ ዓላማዎች

ማንኛዉም የመንግሥት አካል የፌደራሉንና የክልሉን ሕገ-መንግሥት፣ ሌሎች ሕጎችና ፖሊሲዎች በስራ ላይ ሲያዉል በአ..ፌ..ዴ..ሬ..ሪ ህገ መንግስት ምዕራፍ 10 አንቀጽ 85 እስከ አንቀጽ 92 የተመለከቱትን ብሔራዊ ፖሊሲ መርሆዎችና ዓላማዎች መሰረት በማድረግ ነው።

አንቀጽ 78

የክልሉ ዋና አዲተር

1. የክልሉ ዋና አዲተር በመስተዳድሩ ፕሬዝዳንት አቅራቢነት በምክር ቤቱ ይሾማል።

2. የክልሉ ዋና አዲተር የክልሉን ቢሮዎችና የሊሎች መስሪያ ቤቶች ሂሳቦችን በመቆጣጠር በክልሉ መንግሥት የተመደበዉ ዓመታዊ በጀት በበጀት ዓመቱ እንዲሰሩ ለተወሰኑ ሥራዎች በሚገባ መዋሉን ለክልል ምክር ቤቱ ሪፖርት ያቀርባል።

3. የክልሉ ዋና - አዲተር የመስሪያ ቤቱን በጀት በቀጥታ ለክልሉ ምክር ቤት አቅርቦ ያፀድቃል።

አንቀጽ 79

የሕገ-መንግሥት ማሻሻያ ሃሳብን ስለማመንጨትና ስለማሻሻል

1. የዚህ ሕገ-መንግሥት ምዕራፍ 3 ድንጋጌዎች በፌደራል ሕገ-መንግሥት አንቀጽ 105 ከተደነገገዉ ዉጭ ለማሻሻል አይችልም።

2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /1/ ከተዘርዘሩት ዉጭ ያሉት የሕገ-መንግሥቱ ድንጋጌዎች ለማሻሻል የሚችሉት፦

ሀ/ የህገ መንግሥቱ የማሻሻያ ሐሳብ ከሁለቱ ጉባኤዎች በ.ያንስ በአንዱ ሲነሳ

ለ/ የማሻሻያ ሃሳቡ በሁለቱም ጉባዔዎች ለየብቻቸዉ ዉይይት ተደርጎበት ከእያንዳንዱ ጉባኤ በ2/3 ድምፅ ሲደገፍ እና

ሐ/ የክልሉ ምክር ቤት ማሻሻያዉን በ2/3 ድምፅ ሲያጸድቅ ብቻ ነዉ።

አንቀጽ 80

ሕገ-መንግሥቱ የሚታተምባቸዉ ቋንቋዎች

ይህ ሕገ-መንግሥት በሐረሪ፣ በአሮምኛና በአማርኛ ቋንቋዎች ይታተማል። በሐረሪኛ በአሮምኛ ቋንቋዎች መካከል የትርጉም ልዩነት ሲኖርም የአማርኛዉ ቅጂ ተቀባይነት ይኖረዋል።